Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 202 (6063).

15 ОКТЯБРЬ ШАНБА

1977 ЙИЛ.

Баҳоси 2 тийин.

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Саид Иброҳимов етакчилик қилаётган бригада Бўка районидаги «Октябрь 40 йиллиги» колхозининг илғор коллективларидан саналади. Бригада аъзолари 120 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 55 центнердан хирмон кўтариш учун курашишяпти. Суратда: (чапдан ўнгга) колхоз раиси Ю. Тўлаганов, механик-ҳайдовчи В. Маматов, бригада бошлиғи С. Иброҳимов ўртоқлар пахтазорда.

А. Мальцев фотоси.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети «Халқ сиҳат-саломатлигини янада яхшилаш тадбирлари тўғрисида» қарор қабул қилдилар.

Қабул қилинган қарорда қуйидагилар таъкидлаб ўтилади: Совет ҳокимияти барпо этилгандан буён ўтган 60 йил мобайнида рўй берган чуқур социал-иқтисодий ўзгаришлар натижасида халқ сиҳат-саломатлигини сақлаш соҳасида жуда катта муваффақиятларга эришилди. СССР гражданларининг ҳаммаси бепул малакали медицина ёрдами олиши учун зарур шарт-шароитлар вужудга келтирилди. Халқ сиҳат-саломатлигини муҳофаза этиш ҳуқуқи СССР Конституцияси (Асосий Қонуни) билан мустаҳкамлаб берилди ва соғлиқни сақлаш давлат системаси билан, касалликларнинг олдини олишга, совет кишиларининг актив ҳаётини узайтиришга қаратилган тадбирларни амалга ошириш билан таъминланади.

Ҳозирги вақтда совет кишиларининг сиҳат-саломатлигини сақлаш соҳасида даволаш-профилактика муассасаларининг кенг ривожланган шохобчалари мавжуддир. 3 миллиондан зиёд ўринли 24 минг касалхона ва 35 мингта амбулатория-поликлиника муассасаларида аҳолига медицина ёрдами берилмоқда. Соғлиқни сақлаш системасида 5,5 миллиондан зиёд киши, шу жумладан, 865 минг врач меҳнат қилмоқда. Барча иттифоқдош республикаларда ихтисослаштирилган медицина ёрдами анча ривожланди, оналик ва болаликни муҳофаза этиш системаси вужудга келтирилди, бу система ёш авлоднинг соғлиғини мустаҳкамлашни таъминлайди, шунингдек олий ва ўрта медицина ўқув юртлари шохобчаси барпо этилди. Мамлакатда кенг кўламда соғлиқни сақлаш тадбирлари амалга оширилди, илгари тарқалган юқумли касалликларнинг кўпи тугатилди, касб касалликлари ва ишлаб чиқариш травматизми тобора қисқариб бормоқда. Медицина фанининг роли анча ўсди, соғлиқни сақлашга доир асосий проблемалар юзасидан фундаментал тадқиқотлар кенгайтирилди. Медик олимлар эришган кўп муваффақиятлардан даволаш-профилактика муассасаларининг ишида кенг фойдаланилмоқда. Соғлиқни сақлаш муассасалари ва аҳоли замонавий медицина приборлари, аппаратлари ва самарали шифобахш воситалар билан доим яхши таъминланмоқда.

Шу билан бирга қарорда таъкидлаб ўтилганидек, хусусан қишлоқда даволаш-профилактика муассасалари шохобчаларини, шунингдек саноат корхоналари, қурилиш ва транспорт ташкилотларининг ходимлари учун медицина-санитария қисмларининг ривожи ўсиб бораётган талаб-эҳтиёжларга ҳали жавоб бермаётир. Поликлиника ва касалхоналар, аптекалар ва бошқа соғлиқни сақлаш муассасаларининг ишини ташкил этишда нуқсонлар бор. Илмий тадқиқотларни планлаштириш ва координациялаш, уларнинг самарадорлигини ошириш, фан ютуқларини соғлиқни сақлаш практикасига жорий этиш соҳасидаги ишларни янада такомиллаштириш талаб қилинади.

Медицина саноати министрлиги, бошқа министрликлар ва идоралар аҳолининг ҳамда соғлиқни сақлаш муассасаларининг медикаментларга, кўзойнак, медицина техникаси, санитария ва ихтисослаштирилган автотранспортга, медицина анжомларига, кичик механизация воситаларига бўлган эҳтиёжларини тўла таъминламаётирлар.

Маҳаллий партия ва совет органлари, министрликлар ва идоралар янги соғлиқни сақлаш муассасаларини қуриш ва ишлаб турган муассасаларни реконструкция қилишга ҳамиша ҳам етарли эътибор бермоқдалар, деб бўлмайди. Айрим республикалар, ўлка ва областларда ана шу муассасаларни ҳамда медицина саноати корхоналарини қуриш планлари бажарилмаяпти.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети совет кишиларининг сиҳат-саломатлигини сақлаш тўғрисида ғамхўрлик қилишни энг муҳим социал вазифа деб ҳисоблаб, СССР Соғлиқни сақлаш министрлигига, иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига, министрликлар ва идораларга халқ соғлиғини муҳофаза этишни янада яхшилаш тадбирлари комплекс программасини амалга оширишни топширдилар. Соғлиқни сақлаш муассасалари ишини, касалликларнинг ва травматизмнинг олдини олиш соҳасидаги ишларни ташкил этишни такомиллаштириш, медицина ёрдами сифатини ошириш, унинг ихтисослаштирилган турларини кенгайтириш, соғлиқни сақлашнинг моддий-техника базасини ривожлантириш, илмий-тадқиқот институтлари ва медицина олий ўқув юртларининг фаолиятини яхшилаш, фан ва техника, илғор тажриба ютуқларини ҳамда меҳнатни илмий асосда ташкил этишни медицина практикасига кенг жорий этилиш, медицина кадрларини профессионал тайёрлаш ва ғоявий-сиёсий жиҳатдан тарбиялашни кучайтиришга кўпроқ эътибор берилсин.

Қарорда иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетларига, ўлка ва область партия комитетларига, иттифоқдош ва автоном республикаларнинг Министрлар Советларига, ўлка ва область Ижроия Комитетларига, ВЦСПСга, министрликлар ва идораларга соғлиқни сақлаш ва медицина фанини ривожлантириш вазифаларини ҳал этишда соғлиқни сақлаш органларига доимо ёрдам бериш, соғлиқни сақлашни ривожлантириш учун ажратиб берилаётган пул маблағлари ва моддий ресурслардан тўлиқ фойдаланиш устидан, шунингдек, соғлиқни сақлаш объектлари қурилиши ва уларни ўз вақтида ишга тушириш устидан амалий контролни таъминлаш топширилди. Ўз ихтиёридаги муассасаларнинг иши учун, медицина кадрларидан фойдаланиш ва уларни ғоявий-сиёсий тарбиялаш учун соғлиқни сақлаш органлари раҳбарларининг масъулияти оширилсин.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети СССР министрликлари ва идораларига, иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига атроф муҳитнинг қаттиқ, суюқ ва газсимон бирикмалар қолдиқлари билан ифлосланишига йўл қўймаслик мақсадида санитария қоидалари ва нормаларининг бажарилиши учун, ишлаб чиқаришда ва турмушда шовқин-сурон интенсивлиги нормаларига риоя қилиш учун саноат корхоналари ва қурилиш ташкилотлари раҳбарларига нисбатан талабчанликни оширишни топширдилар, юқумли ичак касалликлари билан оғришни янада камайтириш учун тегишли министрликлар ва идораларга, иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига озиқ-овқат маҳсулотларини тайёрлаш, ташиш ва реализация қилиш вақтида санитария ҳамда технология шарт-шароитларига риоя қилиш, шунингдек шаҳарлар ва қишлоқ аҳоли пунктларининг санитария ободончилиги тадбирларини амалга ошириш топширилди. СССР Соғлиқни сақлаш министрлигига корхоналар, муассасалар, ташкилотлар ва гражданларнинг санитария-гигиена ва эпидемияга қарши санитария нормалари ҳамда қоидаларига риоя қилишлари устидан давлат санитария назоратини кучайтириш таклиф этилди. Аҳолини санитария-гигиена жиҳатидан тарбиялашни яхшилаш, соғлом турмуш тарзини, физкультура ва спортни пропаганда қилишни юксак даражага кўтариш, сиҳат-саломатлик учун зарарли бўлган одатлар — чекиш ва спиртли ичимликларни истеъмол қилишни йўқотиш чоралари кўзда тутилади.

Аҳолининг амбулатория-поликлиника ёрдамига бўлган эҳтиёжларини тўлароқ қондириш учун СССР Соғлиқни сақлаш министрлигига, иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига, министрликлар ва идораларга қуйидагилар таклиф этилди:

— Биринчи навбатда янги қурилиш районларида ва қишлоқ жойларида янги поликлиника ва амбулаториялар қуриш, ана шу муассасаларнинг ишини юксак даражага кўтариш, уларни зарур асбоб-ускуналар, аппаратлар, санитария автотранспорти билан таъминлаш;

— Медицина ёрдами, шу жумладан профилактика ёрдами кенгайтирилсин, аҳолининг талабларига, корхоналар, муассасалар ва ташкилотларнинг иш режимига мувофиқ равишда кечки вақтларда ва шанба кунлари диспансерлаштиришни амалга ошириш;

— 1978 йилдан бошлаб территориал терапевтика участкаларини кичиклаштириш, бир участканинг терапевт врачи хизмат кўрсатадиган катта ёшдаги аҳоли сонини 1980 йилда 2 минг кишига ва 1985 йилга бориб эса 1,7 минг кишига етказиш;

— Поликлиникалар ва амбулаторияларда соғлиқни тиклаш мақсадида даволаш методларини қўлланишни кенгайтириш ва бунинг учун йирик поликлиникаларда тегишли бўлимларни ташкил этиш.

СССР Госпланига 1981 йилдан бошлаб амбулатория-поликлиника муассасалари шохобчаларини ривожлантириш юзасидан иттифоқдош республикалар Министрлар Советларига, СССР министрликлари ва идораларига бериладиган топшириқларни халқ хўжалик планлари лойиҳаларида кўзда тутиш топширилди. СССР Молия министрлиги амбулатория-поликлиника муассасалари шохобчаларини таъминлаш учун тегишли маблағ ажратиб беришни кўзда тутиши керак.

Қарор аҳолига стационар ёрдамини ташкил этишни янада яхшилаш, диагностика ва даволаш ишлари сифатини ошириш, медицина ходимларининг меҳнатини енгиллаштирадиган ва беморларни даволашни яхшилайдиган техника воситаларини кенг қўлланиш, ўринлардан янада самаралироқ фойдаланиш, соғлиқни тиклаш мақсадида даволаш касалхоналари ва бўлимлари шохобчаларини кенгайтиришни таъминлаш мажбуриятини юклайди. Тез медицина ёрдами муассасаларининг шохобчаларини ривожлантириш ва уларнинг ишини яхшилаш тадбирлари белгиланди.

СССР министрликлари ва идораларига, иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига СССР Соғлиқни сақлаш министрлиги ва ВЦСПС билан биргаликда 1978—1980 йилларда ишчиларнинг меҳнат шароитини яхшилаш ва уларнинг меҳнатини яхши муҳофаза этиш комплекс планларида кўзда тутилган тадбирларнинг ҳамда саноат, қурилиш, транспорт ва қишлоқ хўжалигидаги тегишли тармоқлар бўйича санитария-соғломлаштириш тадбирларининг бажарилишини таъминлаш, ишлаб чиқаришдаги травматизмни ва касб касалликларини янада камайтиришга алоҳида эътибор бериш; медицина-санитария қисмлари ва санаторий-профилакторий шохобчаларини кенгайтириш чораларини кўриш таклиф этилди.

СССР министрликлари ва идоралари, иттифоқдош республикалар Министрлар Советларининг 1978 йилдан бошлаб ишлаб чиқариш объектлари қурилишига ажратиб бериладиган капитал маблағлар ҳисобига барпо этиладиган ва реконструкция қилинадиган корхоналарнинг ходимлари учун янги медицина-санитария қисмлари ва поликлиникаларни қуриш, мавжуд медицина-санитария қисмлари ҳамда поликлиникаларни кенгайтириш ва реконструкция қилишларига руҳсат берилди. Мавжуд даволаш-профилактика корхоналари ва аптека муассасалари ҳузурида қурилиш ишларини социал-маданий тадбирлар фонди маблағлари ҳисобига кенгайтиришга ҳам руҳсат берилди. Корхоналар ва ташкилотларнинг капитал маблағлари ҳисобига қурилган медицина-санитария қисмлари ва поликлиникаларни бирлаштириш, профилларини ўзгартириш ва қайта ташкил этиш ишлари тегишли корхоналар ва касаба союз ташкилотларининг розилиги билан амалга оширилади, деб белгиланди.

Планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги системасига ўтказилган корхоналар ва ташкилотларнинг раҳбарларига, СССР министрликлари ва идораларининг, иттифоқдош республикалар Министрлар Советларининг рухсати билан корхоналар ва ташкилотларнинг бир йиллик иш якунларига қараб ходимларнинг сиҳат-саломатликни сақлаш ва касалланишини камайтиришга эришган медицина-санитария қисмлари, соғлиқни сақлаш пунктлари, санаторий-профилакторийлар ва цех участкаларининг ходимларига корхоналар (ташкилотлар)нинг моддий рағбатлантириш фонди ҳисобидан мукофотлар тўлаш ҳуқуқи берилди.

Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советига СССР министрликлари ҳамда идоралари билан биргаликда корхоналар, ташкилотлар, муассасалар ва ўқув юртларида парҳез ошхоналари ва парҳез заллари тармоқларини кўпайтириш юзасидан 1978—1980 йилларга мўлжалланган топшириқлар белгилаш вазифаси юклатилди.

Оналар ва болаларнинг сиҳат-саломатлигини муҳофаза қилишни янада яхшилашга алоҳида эътибор берилади. Болалар поликлиникалари, аёллар консультациялари, туғруқхоналар, болалар касалхоналари ва санаторийларининг, болали оналарни даволаш учун касаба союзларининг санаторийлари ва пансионатлари тармоқларини, йил бўйи ишлайдиган ихтисослаштирилган санаторий пионер лагерлари тармоқларини кенгайтириш кўзда тутилади. 1978 йилдан бошлаб территориал педиатрия участкалари кичиклаштирилади ва 1980—1981 йилларда ҳар бир участка педиатр врачи хизмат кўрсатадиган болалар сони ўрта ҳисобда қарийб 800 кишидан иборат бўлади. Мактабгача ва мактаб ёшидаги болаларга медицина ёрдами кўрсатишни яхшилаш тадбирлари белгиланди. Болалар овқати махсус турларини тайёрлаш ва уларнинг хили анча кенгайтирилади. 1979 йилда Москва шаҳрида Бутуниттифоқ акушерлик ва гинекология илмий-тадқиқот институти базасида оналар ва болалар сиҳат-саломатлигини муҳофаза қилиш билан шуғулланувчи Бутуниттифоқ илмий-тадқиқот маркази ташкил этилади.

Юрак-томир касалликларининг олдини олиш ва беморларни даволашни яхшилаш мақсадида СССР Соғлиқни сақлаш министрлигига ва Иттифоқдош республикалар Министрлар Советларига 1979—1985 йиллар мобайнида республика, ўлка ва область марказларида кардиология диспансерлари ташкил этишни, касалхоналардаги кардиология бўлимлари ҳамда поликлиникалардаги кабинетлар сонини кенгайтириш, тез медицина ёрдамининг кардиология бригадалари сонини кўпайтиришни таъминлаб, мамлакатда кардиология хизматини янада ривожлантириш чораларини амалга ошириш топширилди. Соғлиқни сақлаш органларига инфаркт миокард билан оғриган беморларни охиригача даволаш учун бериладиган санаторий путевкалари сони кўпайтирилади. Ана шу беморларга санаторийда бўлган бутун вақти давомида касаллик варақаси берилади, деб белгиланди.

СССР Соғлиқни сақлаш министрлигига ва СССР Медицина Фанлари Академиясига иттифоқдош республикалар Министрлар Советлари ҳамда СССР Фанлар Академияси билан биргаликда илмий тадқиқот программаларини тузиб чиқиш топширилди, шу программаларда назарий, экспериментал ва клиник медицинанинг асосий йўналишларини илдам ривожлантиришни, шунингдек тарқалган касалликларнинг профилактикаси, диагностикаси ва даволашнинг самарали воситалари, методларини ташқи муҳитни муҳофаза қилишнинг, рационал овқатланишнинг медицина жиҳатларини ишлаб чиқишни ва физиологик актив моддаларни қидириб топишни кўзда тутиш керак. Вирусли касалликлар (грипп, гепатит ва бошқалар) профилактикасини ва уларни даволаш воситаларини ҳамда методларини такомиллаштиришга эътиборни кучайтириш таклиф этилди. Илмий-тадқиқотларнинг самарадорлигини ошириш, уларни планлаштириш ва координациялашни яхшилаш, медицина фани ютуқларини практикага жорий этиш ва медицина илмий-тадқиқот муассасалари тармоқларини тартибга солиш кўзда тутилди.

Иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетларига, ўлка ва область партия комитетларига, иттифоқдош ва автоном республикалар Министрлар Советларига, ўлка ва область ижроия комитетларига, СССР Соғлиқни сақлаш министрлигига, Медицина ходимлари касаба союзи Марказий Комитетига, министрликлар ва идораларга:

(Давоми 2-бетда).

ЯНГИЙЎЛ РАЙОН ПАХТАКОРЛАРИНИНГ ҒАЛАБАСИ

КПСС XXV съезди ва Ўзбекистон Компартияси XIX съезди қарорларини ҳаётга татбиқ эта борган Янгийўл райони пахтакорлари 13 октябрда йиллик пахта тайёрлаш халқ хўжалик планини бажардилар. Тайёрлов пунктларига 33 минг 120 тонна «оқ олтин» етказиб берилди. Ҳар гектаридан олинган ҳосилдорлик 31,8 центнерни ташкил этди. 12 минг тоннадан ортиқ юқори сифатли уруғлик пахта тайёрланди.

Авжи йиғим-терим қизғин кунларда далаларда 15 та терим-транспорт отрядлари ишлаб турди. Машиналар билан 16 минг тонна пахта терилди. Илғор механизаторлар 120—200 тоннага етказиб пахта тердилар.

«Коммунизм», Ленин номли, «Ленинизм», Назарали Ниёзов номли, «Интернационал», «Партия XXI съезди» колхозлари, САИМЭ ва САМИС экспериментал хўжаликлари социалистик мажбуриятни бажариш учун курашнинг олдинги сафларида бормоқдалар.

«Коммунизм» колхозидан М. Серкебоев, И. Икромов, «Ленинизм» колхозидан М. Идрисов, У. Исроилов, М. Эргашева, Калинин номли колхоздан Т. Ҳамробекова, Ленин номли колхоздан А. Нишонбоев, «Партия XXI съезди» колхозидан М. Султонов, Ҳамроқул Турсунқулов номли колхоздан С. Эсонбоев сингари кўпгина бригадалар гектаридан 40 центнер ва ундан ошириб ҳосил йиғиб олдилар.

Ҳосил йиғим-теримида Янгийўл шаҳри ва Калинин райони меҳнаткашлари катта ёрдам бермоқдалар.

Давлатга ғалла, мева, сабзавот, қовун-тарвуз, жун, пилла, тухум, сут сотиш йиллик планлари ва мажбуриятлари ҳам муддатидан илгари ошириб бажарилди. Деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари бошқа турлари тайёрлаш суръатлари ҳам анча дуруст бормоқда.

Район меҳнаткашлари қолган ҳосилни ҳам қисқа муддатларда йиғиб-териб олиш учун курашмоқдалар.

Шу билан бирга ҳосилдан бўшаган ерларни шудгорлаш ҳам кучайтириб юборилди. Пахтакорлар келгуси йил мўл ҳосилига пухта замин тайёрлаш, чорва қишловини муваффақиятли ўтказиш учун курашмоқдалар.

ОРЖОНИКИДЗЕ САБЗАВОТЧИЛАРИ РАПОРТИ

Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги шарафига ўзаро социалистик мусобақани авж олдириб меҳнат қилган Оржоникидзе райони сабзавотчилари ҳам ғалаба рапортига имзо чекдилар. Колхозчилар, совхозларнинг ишчилари мавжуд техника ва бошқа имкониятлардан унумли фойдаланиб, катта-катта майдонларда сабзавот экинларидан баракали ҳосил етиштирдилар. Эл дастурхонига 72 минг 762 тоннадан ортиқ сабзавот маҳсулотлари етказиб берилди ва бу соҳадаги план муваффақиятли бажарилди. Мева, узумдан ҳам мўл ҳосил олинди. Пландаги 7630 тонна ўрнига 8820 тонна мева, 18 минг 400 тонна ўрнига 14 минг 500 тонна узум топширилди.

Чорвачилик маҳсулотлари тайёрлаш ҳам муваффақиятли бормоқда. Ҳозиргача ўн бир ойлик план миқдорида гўшт топширилди. Сут, тухум етиштириш суръатлари ҳам ўтган йилдагидан анча юқори бўлмоқда.

Халқ хўжалиги планларининг бажарилишида «Коммунист», «Маданият», «Октябрь» колхозлари, «Қибрай», «Химик» совхозларининг ҳиссаси катта бўлди. «Қизил Ўзбекистон», «Правда», Ленин номли колхозлар, «Дўрмон» совхозлари сабзавоткорлари, соҳибкорлари ҳам ажойиб кўрсаткичларга эришдилар.

Мева, сабзавот ҳосилини йиғиб-териб олишда Тошкент, Чирчиқ шаҳарлари ишчи-хизматчилари, район мактабларининг ўқувчилари катта ёрдам бердилар. Сабзавотчилар ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, йил охирига қадар давлатга яна 15 минг тонна маҳсулот сотиш учун курашмоқдалар. Ҳозир колхоз ва совхозларда сабзавот ҳосилини йиғиб-териб олиш билан бирга келгуси йилга ва чорва қишловига тайёргарлик ишлари қизитиб юборилган.

„ОҚ ОЛТИН" ХИРМОНИГА

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 14 ОКТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

Йиллик планга нисбатан процент ҳисобида.

(Биринчи устун — районлар; иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун — мавсум бошидан буён; тўртинчи устун — шу жумладан машиналарда бир кунда; бешинчи устун—мавсум бошидан буён).

ҚУЙИ ЧИРЧИҚ	0,16	112,86	0,09	126,66
БЎКА	0,62	107,04	0,64	114,92
ЧИНОЗ	0,54	106,75	0,52	106,29
ЮҚОРИ ЧИРЧИҚ	0,13	104,93	0,03	121,58
ЎРТА ЧИРЧИҚ	0,76	103,31	0,25	111,20
ПИСКЕНТ	0,37	102,13	—	100,91
ЯНГИЙЎЛ	1,23	100,06	0,93	88,43
Оққўрғон	1,61	98,61	0,92	95,73
Бекобод	1,13	93,31	1,17	90,24
Область бўйича:	0,73	102,77	0,54	106,37

СИЁСИЙ АДАБИЁТ НАШРИЁТИ ЧОП ЭТДИ

Сиёсий адабиёт нашриёти КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидовнинг «Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги ва СССРда пролетар интернационализмнинг тантанаси»га бағишланган Бутуниттифоқ илмий-назарий конференциясида қилган докладини алоҳида брошюра қилиб чоп этди. Конференция шу йил апрель ойида Тошкентда бўлиб ўтган эди.

(ТАСС).

ТЕГИРМОНЧИЛАР МУВАФФАҚИЯТИ

Янгийўл ун заводи келгуси йил ҳисобига ишлай бошлади. Корхона коллективи Ўзбекистон ССР Тайёрлаш министрлиги системасида биринчи бўлиб беш йилликнинг икки йили планини бажарди.

Бу йил заводда эскириб қолган машина-ускуналар алмаштирилди, корхона энг янги серунум техника билан таъминланди. Завод меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев маъқуллаган москваликлар ташаббусини қўллаб-қувватлаб, «юбилей вахтасини зарбдорларча тугаллаймиз» шиори остида мусобақани авж олдириб юбордилар. Улар кучларни аниқ жой-жойига қўйиб, машина-ускуналардан ва иш вақтидан самарали фойдаланмоқдалар, юқори сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришга эришмоқдалар.

Мамлакатнинг янги Конституциясини қабул қилган СССР Олий Советининг навбатдан ташқари еттинчи сессияси қарорларига жавобан йил охиригача пландан ташқари яна 11360 тонна ун ишлаб чиқаришга аҳд қилинди.

(ЎзТАГ).

БРИГАДА ШУНДАЙ ҚАРОР ҚИЛДИ

Бекобод районидаги Ленин номли колхознинг Ленин ордени кавалери Адолат Рўзиматова бошлиқ бригада юбилей йили социалистик мажбуриятини муваффақиятли бажарди. Бригада хўжаликда энг юқори ҳосил — гектар бошига 45 центнердан «оқ олтин» йиғиштириб олишга эришди. Бутун пахта терим-транспорт отрядининг машиналари билан терилди.

Рўзиматова — маълумоти жиҳатидан агрономдир. У бошлиқ бригада бултур ҳар гектар ердан 42 центнердан хирмон кўтарди. Ойбек номли совхоздан Валлами Тўхтабоев эса, районда энг яхши кўрсаткичга эришди — у 45,3 центнердан ҳосил олди.

— Биз ундан қолишмаслигимиз мумкин,— деди Адолат кўкламда бўлиб ўтган бригада йиғилишида.— Ўғит, машина-механизмлар билан биз, таъминланганмиз, энди асосий вазифа — ишлаб чиқилган тадбирларни бажаришдан иборат. Ишнинг сифати, агротехникага қатъий риоя қилиш — муваффақият гаровидир.

Чигит экишнинг дастлабки кунлариданоқ астойдил иш бошланди. Ёз фаслида сув танқислиги бартараф этилди, ғўзаларга шарбат суви берилди, далаларни зараркунандалардан ҳимоя қилишда биологик усул қўлланилди. Натижада мўл ҳосил етиштирилди.

Механик-ҳайдовчилар теримнинг дастлабки кунлариданоқ бир сменада машина бункеридан 12—15 тоннадан пахта бўшатдилар. Бригадирнинг қизи—Мавлуда механик-ҳайдовчилар орасида айниқса зўр ғайрат билан меҳнат қилди.

— Бригадир моҳир механизаторни тарбиялаб етиштирди, —деди колхознинг энг тажрибали механик-ҳайдовчиларидан бири Р. Бўтаев.— Мавлуда ҳар куни топшириқни бир ярим баравар ошириб бажармоқда.

Терим мавсуми ниҳоясига етай деб қолди. Рўзиматова бошлиқ бригада зиммасидаги мажбуриятни бажариб, ҳар гектар ердан яна саккиз центнердан «оқ олтин» териб олишни мўлжалламоқда. Жами гектар бошига 53 центнердан пахта териб олинади. Бу эса районнинг янги рекордидир! Адолат ва унинг ўртоқлари Улуғ Октябрнинг 60 йиллигини ана шундай нишонлашга қарор қилдилар.

(ЎзТАГ).

КУЙБИШЕВ РАЙОН ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

Куйбишев район партия комитетининг бўлиб ўтган пленумида ташкилий масала кўриб чиқилди.

П. А. Юсупов ўқишга кетганлиги муносабати билан пленум уни район партия комитетининг биринчи секретари ва бюро аъзоси вазифаларидан озод қилди.

Пленум Ҳамза район партия комитетининг биринчи секретари бўлиб ишлаб келган Т. Э. Эргашевни район партия комитетининг биринчи секретари ва бюро аъзоси қилиб сайлади.

Пленум ишида Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари А. А. Хўжаев иштирок этди.

ҲАМЗА РАЙОН ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

Ҳамза район партия комитетининг бўлиб ўтган пленумида ташкилий масала кўриб чиқилди.

Т. Э. Эргашев бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан пленум уни район партия комитетининг биринчи секретари ва бюро аъзоси вазифаларидан озод қилди.

Пленум Тошкент шаҳар партия комитети саноат-транспорт бўлими мудири вазифасида ишлаб келган А. С. Икромовни район партия комитетининг биринчи секретари ва бюро аъзоси қилиб сайлади.

Пленум ишида Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари А. А. Хўжаев иштирок этди.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советида

(Боши 1-бетда).

— Соғлиқни сақлаш раҳбар кадрларини танлаш ва тайёрлашни яхшилаш, соғлиқни сақлаш органлари ва муассасаларига раҳбарлик ҳамда аҳолига медицина ёрдами сифати учун уларга нисбатан талабчанликни ошириш;

— Совет Иттифоқи врачининг қасамида белгиланган талабларга мувофиқ равишда медицина ходимларини тарбиялаш ишларини кучайтириш, уларда коммунистик дунёқарашни, юксак маънавий фазилатларни ва халқ ҳамда давлат олдидаги бурчини бажариш учун гражданлик масъулиятини шакллантириш;

— Соғлиқни сақлаш муассасалари коллективларида социалистик мусобақани, меҳнатга коммунистик муносабат, мураббийлик ҳаракатини, касбни энг яхши эгаллаш учун кўрик-конкурслар ўтказишни ривожлантириш ва такомиллаштириш вазифаси топширилди.

СССР Соғлиқни сақлаш министрлигига ва Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига ёш мутахассисларни биринчи навбатда участка ва цех врачи ҳамда тез медицина ёрдами врачи сифатида ишга юборишни, район ва участка қишлоқ касалхоналари ҳамда амбулаторияларига ишга юбориш таклиф қилинди. Участка ва қишлоқ врачларига, тез ва шошилинч медицина ёрдами врачларига қўшимча имтиёзлар (шу лавозимда узлуксиз иш стажи учун ойлик қўшимча ҳақ тўлаш, қўшимча уч кунлик отпуска бериш ва бошқалар) белгиланди. «СССР халқ врачи» деган фахрий унвон таъсис этилади. Меҳнатда алоҳида ўрнак кўрсатган врачларга шу унвон берилади. Педиатрлар ва фармацевтларни, шунингдек ўрта медицина ходимларини тайёрлашни кўпайтириш белгиланди.

Малакани янада ошириш мақсадида камида ҳар беш йилда бир марта врачлар ва провизорларни врачлар малакасини ошириш институтларига ва медицина ҳамда фармацевтика институтлари ҳузуридаги малакани ошириш ва ихтисослаштириш факультетларига юборишга қарор қилинди. Бунинг учун шу муассасаларнинг тармоқларини анча кенгайтириш кўзда тутилади. Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига 1979—1981 йилларда мавжуд соғлиқни сақлаш муассасалари базасида ўрта медицина ва фармацевтика маълумотига эга бўлган ходимларнинг малакасини ошириш учун 20 та билим юрти ташкил этиш топширилди.

1978 йилнинг 1 январидан бошлаб туғруқхоналарда, болалар касалхоналарида, область, онкология касалхоналарида ва бошқа ихтисослаштирилган муассасаларда овқатланиш, дори-дармон ва боғлаш материаллари сарфининг расчёт нормалари оширилади.

СССР Госпланига, иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига, СССР министрликлари ва идораларига 1978 йилдан бошлаб планларда соғлиқни сақлаш объектларини қуришга, биринчи навбатда, амбулатория-поликлиника муассасаларини, туғруқхоналар, болалар касалхоналари, марказий район, кўп профилли ва ихтисослаштирилган йирик касалхоналарни қуриш учун ажратилган капитал маблағларни кўзда тутиш топширилди. 1981—1985 йиллар мобайнида ҳар бир сменада 630 минг беморга хизмат қиладиган амбулатория-поликлиника муассасаларини 364 минг ўринли касалхоналарни ва 40 минг ўринли ихтисослаштирилган болалар санаторийларини фойдаланишга топшириш таъминлансин. Амбулаториялар, район ва участка касалхоналарининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш учун корхоналар, совхозлар ва ташкилотларнинг маблағларидан кенг фойдаланиш топширилди. 1979 йилдан бошлаб касалхоналарни фойдаланишга топшириш юзасидан бериладиган топшириқлар буюртмачи министрликлар ва идораларнинг, шунингдек қурилиш-монтаж ишларини бажарувчи министрликлар ва идораларнинг халқ хўжалигини ривожлантириш планларида кўзда тутилиши лозим деб белгиланди.

Аптека омборлари, медицина техникасини ремонт қилувчи корхоналар ва шу техникани сақлаш учун омборхоналар қуриш юзасидан 1978—1985 йилларга мўлжалланган топшириқлар белгиланди. Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига шу объектларни белгиланган муддатда қуришни таъминлаш топширилди.

СССР Соғлиқни сақлаш министрлиги ва иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари кўрсатиладиган дори-дармон ёрдамининг сифати учун соғлиқни сақлаш органлари ва аптека муассасалари раҳбарларига нисбатан талабчанликни оширишлари, аптекаларнинг ишини аҳолининг эҳтиёжига ҳамда даволаш муассасаларининг иш режимлари талабларига мувофиқ равишда ташкил этиш, аҳолининг дори-дармон ва медицина буюмларига талаб-эҳтиёжларини тўлароқ қондириш чораларини кўришлари керак.

Соғлиқни сақлаш муассасаларини ва аҳолини дори-дармон билан, замонавий медицина приборлари, аппаратлари ва инструментлари билан таъминлашни янада яхшилаш мақсадида медицина саноати министрлигига ва бошқа саноат министрликларига медицина техникасини ишлаб чиқаришни 1977 йилдагига нисбатан 1980 йилда 1,7 баравар ва 1985 йилда эса 2,5 баравар кўпайтириш, шунингдек энг муҳим дори-дармонлар ишлаб чиқаришни анча кенгайтириш топширилди. Айни вақтда кардиология, онкология, анестезиология ва лаборатория хизматида фойдаланиш учун, аҳолини оммавий профилактикадан ўтказиш ва бошқа мақсадлар учун фойдаланиладиган янги медицина техникасини яратиш ва ўзлаштириш кўзда тутилди. Даволаш-профилактика муассасалари ва аптекалар ходимлари меҳнатини енгиллаштирадиган медицина асбоб-ускуналарининг ишлаб чиқаришни янада ривожлантириш йўллари белгиланди. Тегишли министрликлар ва идораларга соғлиқни сақлаш муассасаларини санитария ва ихтисослаштирилган автомобиль транспорти, медицина мебели билан таъминлаш юзасидан, шунингдек пахта, замонавий боғлаш воситалари, гигиена буюмлари ва уларни тайёрлаш учун керакли материаллар ишлаб чиқаришни анча кўпайтириш юзасидан топшириқлар белгиланди.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети халқ сиҳат-саломатлигини муҳофаза қилишга катта аҳамият бериб, иттифоқдош республикалар Компартияларининг Марказий Комитетлари, ўлка ва область партия комитетлари, иттифоқдош ва автоном республикалар Министрлар Советлари, халқ депутатлари, ўлка ва область советларининг ижроия комитетлари, касаба союз ташкилотлари, министрликлар ва идоралар, барча соғлиқни сақлаш ва медицина саноати ходимлари КПСС XXV съездининг халқ сиҳат-саломатлигини янада яхшилаш тўғрисидаги қарорларини муваффақиятли равишда амалга ошириш учун барча зарур чораларни кўрадилар, деб қатъий ишонч билдирадилар.

ЭРТАГА—ОЗИҚ-ОВҚАТ САНОАТИ ХОДИМЛАРИ КУНИ

ЭЛ ДАСТУРХОНИНИ БЕЗАТАЁТГАНЛАР

МАМЛАКАТИМИЗДА озиқ-овқат саноати тармоқларини ривожлантиришга муттасил катта эътибор бериб келинмоқда. 1976—1980 йилларда СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг асосий йўналишларида халқимизнинг кундалик эҳтиёжи учун нознеъматлар етказиб беришга даъват этилган бу саноатни анча юксалтириш назарда тутилган: «Саноатнинг озиқ-овқат тармоқлари маҳсулотини ишлаб чиқариш 23—25 процент кўпайтирилсин. Озиқ-овқат маҳсулотларининг сифати, биологик қиммати ва лаззати анча оширилсин, уларнинг хиллари кўпайтирилсин».

ОБЛАСТИМИЗ озиқ-овқат саноати корхоналари коллективлари ана шу масъулиятли ва шарафли вазифани бажаришга муносиб ҳисса қўшиш учун қизғин кураш олиб бормоқдалар. Улар маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш қатори сифатини оширишга алоҳида эътибор беришяпти. Шунинг учун ҳам саноатимиз бу тармоғи меҳнаткашларининг ютуқлари салмоқли бўлмоқда. Улар эртага нишонланадиган анъанавий байрамларини ҳам муносиб тортиқлар билан кутиб олишяпти.

Маҳсулот реализация қилиш тўққиз ойлик плани ортиғи билан адо этилди. Топшириқдагига қўшимча 20 миллион сўмликдан кўпроқ маҳсулот ишлаб чиқарилди ва реализация қилинди. Эл дастурхонига қўшимча 338 тонна нон ва нон маҳсулотлари, 1209 тонна ширинликлар, 7217 тонна қаймоғи олинмаган сут маҳсулотлари, 2321 тонна ўсимлик мойи ва бошқа маҳсулотлар етказиб берилди.

Областимиздаги сабзавотчилик, мевачилик ва узумчилик совхозлари коллективлари ҳам байрамимизга арзирлик совғалар билан келишди. Ўтган тўққиз ойда улар давлатга 91 минг 520 тонна сабзавот, 22 минг тоннадан кўпроқ хўл мева, 24 минг 302 тонна узум, 2832 тонна гўшт, 11 минг 310 тонна сут ва бошқа қатор қишлоқ хўжалик маҳсулотлари топширдилар.

Кўпгина озиқ-овқат саноати корхоналари социалистик мусобақанинг олдинги сафларида боришяпти. Тошкент сут саноати ишлаб чиқариш, «Ташхлеб» бирлашмалари, Янгийўл экспериментал-колбаса заводи, Олмалиқ гўшт, Тошкент булка-кондитер комбинатлари, «Ўртоқ» кондитер фабрикаси шулар жумласидандир. Усмон Юсупов номли аграр-саноат бирлашмаси, «Огонёк», «Қибрай», «Паркент» ва бошқа қатор совхозлар коллективларининг меҳнат натижалари ҳам қувончли бўлмоқда.

Айрим корхоналаримиз республика ва Бутуниттифоқ социалистик мусобақаларида фаол иштирок этишяпти. Айниқса, Тошкент сут саноати ишлаб чиқариш бирлашмасининг иш кўрсаткичлари юксак бўлмоқда. Корхона коллективи 17 кварталдан бери сурункасига СССР Гўшт ва сут саноати министрлиги ҳамда озиқ-овқат саноати ишчилари касаба союзи Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғини ўз қўлида сақлаб келмоқда.

Тошкент ёғ-мой комбинати коллективи ҳам юбилей йили социалистик мусобақасида яхши ютуқларни қўлга киритмоқда. Бир вақтлар қолоқ корхоналар сафида бўлган комбинат коллективи эндиликда тармоқ пешқадами. Йил бошидан бери давлат планлари ва социалистик мажбуриятларини муваффақият билан адо этмоқда. Шу йилнинг иккинчи кварталида эса Бутуниттифоқ социалистик мусобақаси ғолиби бўлди. Комбинатга СССР Озиқ-овқат саноати министрлиги ҳамда озиқ-овқат саноати ишчилари касаба союзи Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи берилди.

Янгийўл кондитер-ачитқи бирлашмаси коллективи ҳам баракали ишламоқда. Қандолатчилар йил бошида зиммаларига олган мажбуриятларини ҳозирнинг ўзидаёқ 1,5 баравар зиёдаси билан бажаришди. Меҳнат унумдорлиги 4,6 процентдан ошди. Корхонада ишлаб чиқарилаётган еттита маҳсулот турига давлат Сифат белгиси берилган.

Социалистик мусобақа иштирокчилари ишлаб чиқаришни ривожлантиришнинг энг муҳим масалаларини ҳал қилишга катта эътибор бермоқдалар. Ҳозирги вақтда, айниқса, меҳнат унумдорлигини ва маҳсулот сифатини ошириш учун қизғин курашишяпти. Мусобақанинг деярлик барча формалари ана шу мақсадга бўйсундирилган. Шунинг учун ҳам ишлаб чиқаришнинг бу муҳим кўрсаткичлари кўпгина корхоналарда жадал ортмоқда.

Социалистик мусобақанинг оммавийлиги ва ошкоралигини таъминлаш юзасидан жуда кўп тадбирлар кўриляпти. Ҳозирги вақтда корхоналаримизда бригада ва шахсий беллашувларда 44 мингга яқин киши қатнашяпти. Бу барча ишчи-хизматчиларнинг 85,5 процентини ташкил этади. Меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш ҳаракати иштирокчиларининг сафи ҳам кенгайиб бормоқда. Ҳозир саноатнинг бу тармоғида 379 бригада коммунистик меҳнат бригадаси деган юксак номга сазовор бўлган. Худди шундай юксак ном олишга муяссар бўлган коллективлар сафида 124 цех ва бўлим бор. 7 мингдан ортиқ киши эса коммунистик меҳнат зарбдорларидир.

Социалистик мусобақа давомида илғорларнинг иш тажрибаси ва усулларини оммалаштиришга эришилмоқда. Яхши ташаббуслар, ватанпарварлик ҳаракатлари ҳар томонлама қўллаб-қувватланмоқда.

Шунинг учун ҳам ҳозирги вақтда озиқ-овқат саноати корхоналарида «Сафимизда қолоқлар бўлмасин», «Шогирд устозга тенглашсин» шиорлари остида, бир беш йилликда икки беш йилликни бажариш, Улуғ Октябрнинг 60 йиллигини икки, уч ярим ва тўрт йиллик топшириқларини бажариш билан нишонлаш юзасидан бошланган ватанпарварлик ҳаракатлари тобора кенг қулоч ёймоқда. Масалан, «Ўртоқ» кондитер фабрикасида ўраш машиналари машинистлари Валуева, Васильева, Абдуллаева, Сандаҳмедова, Воҳидова ва бошқалар бир беш йилликда икки беш йилликни бажариш юзасидан бошлаган ташаббусларини корхона маъмурияти, партия ва касаба союз ташкилотлари қўллаб-қувватламоқдалар, улар бу ваъдаларини бажаришлари учун қулай иш шароитлари яратиб беришяпти. Шунинг учун ҳам бу ташаббускор ишчиларнинг ҳаммаси шахсий мажбуриятини шараф билан адо этишмоқда.

Областимиз озиқ-овқат саноати ходимлари Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги юбилейига собит қадам билан боришяпти. Тўққизинчи чақириқ СССР Олий Советининг навбатдан ташқари еттинчи сессиясида қабул қилинган СССРнинг янги Конституцияси ишчилар, инженер-техник ходимлар ва хизматчиларнинг меҳнат активлигини янада ошириб юборди. Бўлиб ўтаётган митинглар ва йиғилишларда меҳнаткашлар янги Конституцияни, ўртоқ Л. И. Брежневнинг СССР Олий Совети сессиясидаги докладн ва нутқларида олдинга сурилган қоидалар ва хулосаларни қизғин маъқулламоқдалар. Улар КПСС XXV съезди тарихий қарорларини амалга ошириш, Улуғ Октябрнинг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун янада ғайрат ва шижоат билан меҳнат қилмоқдалар.

А. В. ПШЕНИЧНОВ,
Озиқ-овқат саноати ишчилари касаба союзи область комитетининг секретари.

●

Мазкур фотосуратларда (чапдан ўнгга) Тошкентдаги сут саноати ишлаб чиқариш бирлашмасининг илғор ишчиси Хайри Хўжаева, Усмон Юсупов номли Янгийўл аграр-саноат ишлаб чиқариш бирлашмасининг бригада бошлиғи Муниввара Ёқубова ҳамда Тошкент булка-кондитер комбинатининг қандолатчиси Марҳабо Ғаниеваларни иш устида кўриб турибсиз. Бу илғор ишчилар озиқ-овқат саноати ходимлари кунини меҳнатдаги юксак ғалабалар билан кутиб олмоқдалар.

В. Сироткин фотолари.

МАҲСУЛОТ СИФАТИ ЯХШИЛАНМОҚДА

Ўзбекистон қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металлар комбинати коллективи Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги шарафига олган юксак социалистик мажбуриятларини шараф билан бажармоқда. Мусобақани авж олдириш, унинг янги-янги формаларини жорий қилиш, ишчи-хизматчиларнинг самарали меҳнат қилиши учун қулай шароитларни яратиб бериш ютуқлар гарови бўлмоқда.

Корхонада ишлаб чиқаришнинг барча муҳим кўрсаткичлари қатори маҳсулот сифати ҳам доим яхшиланиб бормоқда. Цехлар ва участкаларда ишнинг сифатини оширишга қаратилган жуда кўп ташкилий-техникавий тадбирлар кўрилмоқда. Айниқса, янги стандартлар кенг жорий қилинмоқда. Деярли ҳамма жойда сифат иш мезони бўлиб қолди. Бу соҳада яхши кўрсаткичга эришаётган айрим ишчилар ва коллективлар ҳар томонлама моддий ва маънавий рағбатлантириляпти. Бу ва шунга ўхшаш бошқа тадбирларнинг амалга оширилиши натижасида Давлат Сифат белгиси билан чиқарилаётган маҳсулот ортиб бормоқда. Шу йилнинг ўтган 8 ойида ана шундай шарафли тамға билан тайёрланган маҳсулотлар реализация қилинган барча буюмлар ҳажмининг 16,5 процентини ташкил этди.

«Ғунча» тикувчилик фабрикаси чеварлари ҳам фарзандларимиз учун мўлжалланган кийим-кечаклар сифатини яхшилашда дуруст ютуқларни қўлга киритмоқдалар. Улар бундай маҳсулот ҳажмини ўтган йилдагига нисбатан анча кўпайтиришди. Йил бошидан бери 800 минг сўмлик кийимларни давлат сифат белгиси билан чиқаришди. Бу топшириқдагига нисбатан 29 минг сўмлик кўпдир.

Чирчиқда пешқадамлик қилаётган бу корхоналар коллективлари ишнинг сифат кўрсаткичларини янада яхшилаш имконини берадиган резервлар ва имкониятлардан кенг фойдаланиш учун тинмай изланиш олиб бормоқдалар.

М. МАҲМУДОВ.

Куни кеча Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 50 йиллиги номли Тошкент тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг тикувчиси Алла Максимовна Ким 1980 йил ҳисобига маҳсулот топшира бошлади.

Суратда: А. Кимни касбдошлари юксак ғалаба билан табрикламоқдалар.

А. УСМОНОВ фотоси.
(ЎзТАГ).

ЎЧМАС ЗАРВАРАҚ

СССР ЯНГИ КОНСТИТУЦИЯСИ ҲАҚИДА СУҲБАТЛАР

Дала шийпони бир зумда пахтакорлар, механизаторлар билан тўлди. Ульянов номли бўлим бошқарувчиси Алима Айвазова уларни тушки дастурхон атрофига таклиф этди. Бир пиёла чой устида қизғин суҳбат бошланди.

Бугун СССР Олий Совети депутати, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Энвер Алиев Москвадан қайтиб келган эди. Ҳамма унинг сўзларини тинглашга мунтазир. Энвер СССР Олий Совети навбатдан ташқари еттинчи сессиясида бевосита иштирок этди. Ўртоқ Л. И. Брежнев докладини, депутатларнинг сўзларини диққат билан тинглади. Янги Конституция учун якдиллик билан овоз берди. У сессиядан олган таассуротларини дўстларига тўлқинланиб сўзлаб берди.

— КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси, Конституция Комиссиясининг Раиси ўртоқ Леонид Ильич Брежнев қилган сермазмун, назарий ва сиёсий хулосаларга бой докладида халқимизнинг олтмиш йиллик давр мобайнида босиб ўтган йўли, ривожланган социалистик тузумнинг моҳияти ҳар томонлама чуқур таҳлил қилиб берилди,—деди Энвер Алиев. — Докладчи социалистик демократия энг халқчил демократия эканлигини исботлаб берди. СССР Янги Конституцияси лойиҳасини муҳокама қилишда ҳамма иштирок этди. Лойиҳанинг 110 та моддасига аниқлик киритилди. Пировардида ҳаётимизнинг ягона қонуни ишлаб чиқилди. Унда бизнинг ҳуқуқ ва бурчларимиз ўз аксини тўла топди.

Депутат Конституциянинг ҳар бир моддасини бирмабир шарҳлаб берди. Советлар замонида меҳнат қилиш ҳар бир кишининг шон-шараф иши эканлигини таъкидлади. «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхози мисолида мамлакатимизнинг юксалиш йўлларини ифодалаб берди.

Бир пайтлар тўқайзорлардан иборат бўлган совхоз ерларида бугун эллик центнердан ошириб пахта ҳосили етиштирилмоқда. Энвер Алиев бошлиқ звено аъзолари эса 60 центнерлик маррани кўзлашган. Ульянов номли бўлим сессия арафасида давлатга 3513 тонна «оқ олтин» топшириб, халқ хўжалиги планини шараф билан адо этди. Бу ютуққа депутат бошлиқ звено аъзолари айниқса катта ҳисса қўшдилар. Улар ҳосилнинг қарийб барчасини машиналар билан териб олдилар.

Ўша куни совхознинг бошқа участкаларида ҳам СССР янги Конституциясига бағишланган суҳбатлар бўлиб ўтди. Агроном Василий Петрович Вакулин совхоз марказида агитаторлар, сиёсий ахборотчилар, сиёсий ташкилотчилар билан суҳбатлашди. Кекса пропагандист суҳбат давомида янги Конституцияни пропаганда қилиш методикасини йиғилганларга тушунтириб берди.

Фалсафа фанлари кандидати Б. И. Кононенконинг лекцияси «Янги Конституция — ривожланган социалистик жамиятнинг ҳаёт Қонуни» деб номланди. Лекциядан сўнг совхоз ишчилари лекторга бир қатор саволлар билан мурожаат қилдилар.

— Бошқа хўжаликларда ҳам янги Конституцияга бағишлаб қизиқарли суҳбатлар ўтказилмоқда, — дейди Қуйи Чирчиқ район партия комитети пропаганда ва агитация бўлими мудирининг ўринбосари Яхшилик Аслбеков. — Район партия комитети сиёсий маориф кабинетида ташкил қилинган махсус стендга Конституция пропагандасига оид материаллар тўпланган. Халқ сиёсий мактабларининг пропагандистлари ўзлари учун зарур бўлган қўлланмаларни шу ердан олмоқдалар. Улар сессия материаллари юзасидан ой давомида учта машғулот ўтказишлари керак. Дастлабки машғулотда ўртоқ Л. И. Брежневнинг сессияда қилган доклади атрофлича ўрганилди.

«Ленинград» колхози аъзолари сессия якунларига бағишлаб ўтказилган йиғилишда ажойиб ташаббус билан чиқдилар. Улар Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги нишонланадиган кунгача зарбдор суръат билан меҳнат қилиб, мажбуриятни тўла бажаришга аҳд қилдилар. Уяли луб заводи коллективи йиғилишида сўзга чиққан ишчилар Ш. Фозилова ва И. Илёсов икки йиллик шахсий планни шонли санагача бажаришга қарор қилдилар.

Янги Конституция янги-янги ташаббусларга илҳомлантирмоқда. Пиллик пахта тайёрлаш планини республикада биринчи бўлиб адо этган қуйичирчиқликлар ҳозир бутун куч ва эътиборни социалистик мажбуриятни бажаришга қаратганлар. Пропагандистлар, агитаторлар, сиёсий ахборотчилар ўтказаётган суҳбатларда омманинг эътибори мана шу вазифаларга қаратилмоқда.

Ж. НОСИРОВ.

ЮТУҚЛАР ВА КАМЧИЛИКЛАР

ИҚТИСОДИЙ ОБЗОР

КПСС XXV съезди тарихий қарорларини амалга ошириш, Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллигини муносиб меҳнат совғалари билан нишонлаш юзасидан бораётган умумхалқ ҳаракатида фаол иштирок этаётган областимиз саноатчилари меҳнатда яхши натижаларга эришмоқдалар. Социалистик мусобақани авж олдириш, ишлаб чиқариш резервлари ва имкониятлардан унумли фойдаланиш, иш жараёнларини тинмай механизациялаш ва автоматлаштириш, меҳнат шароитини муттасил яхшилаш мақсадида амалга оширилаётган тадбирлар самараси шундай бўлмоқда. Социалистик мусобақа давомида юзага келаётган илғор тажрибалар ва ватанпарварлик ташаббуслари кенг ёйилмоқда. Ҳозир деярли барча корхоналар коллективларида Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги шарафига зиммага олинган социалистик мажбуриятни бекаму-кўст бажариш юзасидан қизғин кураш бормоқда. Илғорлар сафи кўпаймоқда.

Шу туфайли ҳам областимиз саноат корхоналарининг коллективлари давлат планини бажаришда юксак кўрсаткичларга эришмоқдалар. Ўтган 9 ойлик иш натижалари ҳам чакки бўлмади. Меҳнатда катта-катта зафарлар қучилди. Шуни айтиш кифояки. 9 ой мобайнида пландагидан ташқари 108 миллион сўмликдан кўпроқ маҳсулот реализация қилинди.

Индустриямиз ходимлари эришган бу катта ютуққа кўпгина шаҳарлар ва районларнинг саноатчилари муносиб ҳисса қўшдилар. Айниқса Ангрен, Бекобод, Янгийўл шаҳарлари, Тошкент, Қуйи Чирчиқ, Юқори Чирчиқ, Янгийўл районлари саноат корхоналари меҳнаткашларининг иш натижалари жуда баракали бўлди.

Республикамиз кочегаркаси ҳисобланган Ангрен шаҳар саноат корхоналарининг коллективлари давлат планлари ва зиммага олинган социалистик мажбуриятларини бажаришда ҳаммага намуна бўлмоқдалар. Шаҳар саноатчилари шу йилнинг ўтган 9 ойида пландагидан ташқари 4 миллион сўмликдан кўпроқ маҳсулот реализация қилдилар. Бу ана шу давр учун мўлжалланган социалистик мажбуриятдан 996 минг сўмлик кўпдир. Тошкент районн саноат ходимлари ҳақида ҳам илиқ гапларни айтиш мумкин. Чунки, улар зиммага олган социалистик мажбуриятларини зиёдаси билан адо этмоқдалар. Шу йилнинг ўтган 9 ойида эса, эл-юрт олдида берилган ваъдани анча ортиғи билан бажардилар, пландагидан ташқари 2.761 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаришди.

Бекобод, Янгийўл шаҳарлари, Қуйи Чирчиқ, Юқори Чирчиқ районлари саноатчилари ҳам мажбуриятларини ортиғи билан уддалашяпти.

Шу туфайли ҳам областимиз бўйича маҳсулот реализация қилиш 9 ойлик плани муддатидан илгари шараф билан адо этилди. Саноатчиларимиз фаолиятининг қатор бошқа муҳим техник-иқтисодий кўрсаткичлари ҳам муттасил яхшиланиб бормоқда. Жумладан, меҳнат унумдорлигини ошириш плани муваффақиятли адо этиляпти. Ҳар бир ишловчи ҳисобига тайёрланган маҳсулот миқдори пландагига нисбатан 2 процент ортди. Умуман областимиз бўйича маҳсулот ишлаб чиқариши ортишининг аксарият қисмига меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига эришилди.

Қатор шаҳарлар ва районлар саноатчилари фақат меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтирмоқдалар. Чирчиқ шаҳар корхоналарида бу кўрсаткич 89,3 процентни ташкил этган бўлса, Юқори Чирчиқ районида 98,8, Ўрта Чирчиқ районида 95,2, Чиноз районида 98,4, Янгийўл районида 94 процентни ташкил этди. Тошкентдаги қатор саноат корхоналари, Бекобод цемент комбинати, «Чирчиқсельмаш», Бекобод норуда материаллар, Алимкент пахта тозалаш заводлари, Янгийўл ёғ-мой комбинати ва бошқа бирқанча корхоналарда маҳсулот ишлаб чиқариш фақат меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига кўпайди.

Аксарият корхоналар маҳсулот таннархини камайтириш, ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, фойда олиш, маҳсулот сифатини яхшилаш ва бошқа шу каби муҳим кўрсаткичлар бўйича топшириқни тўла ва зиёдаси билан адо этмоқда.

Лекин ўтган тўққиз ой якуни ҳали саноат корхоналари коллективлари ишида бирқанча нуқсонлар борлигини ҳам кўрсатиб турибди. Қатор шаҳарлар ва районлар, кўпгина корхоналар меҳнаткашлари зиммага олинган социалистик мажбуриятларни бажаришнинг уддасидан чиқишолмаяпти. Бунинг оқибатида ўтган 9 ойда область бўйича эл-юрт олдида берилган ваъда тўла адо этилмай қолди. Мажбуриятдагига нисбатан бирнеча миллион сўмлик маҳсулот кам реализация қилинди.

Умуман, областимизда ўнлаб корхоналар реализация планини адо этишмади. Бунинг натижасида бирнеча миллион сўмлик маҳсулот кам тайёрланди. Агар ана шу корхоналар социалистик мажбурият уёқда турсин, лоақал реализация планини бажарганларида областимиз саноатчилари мажбуриятни тўла адо этган бўлардилар. Олмалиқ рўзғор химияси заводи, 6- ва 9-ғишт заводлари бошқармалари, Эйвали бинокорлик материаллари комбинати маҳсулот реализацияси бўйича 9 ойлик планни бажармадилар. Бундан ташқари, бирқанча корхоналар давлат сифат белгиси билан буюмлар ишлаб чиқариш топшириғини, маҳсулот таннархини камайтириш, меҳнат унумдорлигини ошириш, фойда олиш планларини уддаламади.

М. МИРҲАМИДОВ.

Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхозида илғор пахтакорларни моддий ва маънавий рағбатлантиришнинг турли формаларидан кенг фойдаланилмоқда. Суратда: колхоз партия ташкилотининг секретари Р. Эшонхўжаев социалистик мусобақа ғолиблари — илғор теримчиларга мукофот топширмоқда.

А. Абалян фотоси.

УЛУҒ ОКТЯБРНИНГ 60 ЙИЛЛИГИГА

АССАЛОМ, БАХТ!

ОЧЕРК

Доя хотин чақалоқни йўргаклаб, онаси ёнига ётқиздида, ўзи «ҳозир келаман» деганича уйига чиқиб кетди. Орадан анчагина вақт ўтгач, чети учган сопол товоқда ёвғон кўтариб чиқди. Бибижон қўшниси томонидан билдирилаётган илтифот учун беҳад хурсанд эди. Ёвғонни ичиб бўлгач, пешонасидаги муздек тер резаларини енгига артди, кейин охори аллақачоноқ тўкилган серямоқ кўрпани яна елкасига тортиб, бошини ёстиққа ташлади.

Матниёз «янги меҳмон» тўғрисидаги хабарни эшитган бўлса ҳам дарҳол уйга қайта олмади. Тўғрироғи, янги бўшанган хотини олдига қуруқ қайтишни истамай, бойдан ўз меҳнати эвазига бирор нарса сўраш учун қулай фурсат кўтарди. Ниҳоят қоқ туш пайтида хўкизларни суғориб бўлгач, уларни сояроқ ерга арқонлаб, бой ҳовлисига йўл олди. Матниёз йўл-йўлакай гапни нимадан бошлаши, бой уни қандай қарши олиши ҳақида ўйлаб борарди. У қанчалик олдинга қадам ташласа, елкаси шунчалик оғирлашиб кетаётганлигини ҳис қилди. Лекин қандайдир куч ортга қайтишга ҳам йўл бермасди.

Исабой қороли Матниёзни дарвоза олдида учратди.

— Кел,— деди у,— ажабланган ҳолда қовоқларини уюб.

— Фарзандлик бўлубдурмен, тақсирим,— мурувватингизга мухтожмен, ожизам олдиға қуруқ бормоқликни ор деб билиб, паноҳингизга келдим. Меҳнатим юзасидин уч-тўрт танга инъом этсангиз.

Бойнинг пешонаси тиришди:

— Яқинда фарзандлик бўлиб эрдинг шекилли, бу яна...

Ҳа тақсирим, олло ўн тўрт фарзанд берди, лекин тўққизтасини ўзига олди,— деди Матниёз кўзларини жовдиратиб.

Исабой уч тангани осонликча бермади. У қаролининг ҳайдаган ерини бориб кўрди, Матниёзни ишни чала қилишда айблаб, ҳақоратлади, кейин қўлига уч танга тутқазар экан, аравада гўнг ташиб, ерни ўғитлаш зарурлигини буюрди.

Матниёз гузардан озгина майиз, иккита нон харид қилиб, уйига йўл олди. Унинг қалбини оталик қувончи эмас, «олло берган фарзандларни» қандай қилиб боқиш ташвиши қамраб олган эди. Уйда Матниёзни доя хотин қарши олди. Унинг қўлидаги тугунчани Бибижон олдига кўтариб кириб, чақалоқ номидан гапира кетди.

— Мана, аяжониси, адаси қизим нондек азиз, майиздек ширин бўлсин деб бозор қилиб келибди.

Доя хотин дастурхон ёзди.

— Барака топсин, туну кун хорғанига қарамай, бола-чақам деб қуйманади,— деди Бибижон умр йўлдошига меҳри ортиб.

Бу гапни даҳлизда қолган Матниёз ҳам эшитди. У қилган ишидан бироз бўлсада мамнун эди.

Ўтган асрнинг 80 йилларида хонлик тузуми Бухорога Чоржўйдан нажот излаб келган Матниёз ана шундай жабр-зулмга маҳкум этилди. У бойлар эшигида бир бурда нон учун кунларни тунга улаб меҳнат қилди. Аранг рўзғор тебратди.

Фотима ана шундай оилада улғайди. Эндигина оталик меҳри нималигини билишга ақли етганда у етим қолди. Бибижон барча фарзандлари каби, Фотимани ҳам оналик мурувввати билан бошини силаб ўстирди. Қиз ўн уч ёшга тўлганида замона ўз ҳукмини ўтказди. Уни турмушга беришди. Худди шу йили Улуғ Октябрнинг нури жабр-зулмдан бағри эзилган халқ бошига бахт нурини сочган эди. Лекин ҳали Бухоро билан Хоразмда хонлик истибдоди ҳукм сурарди.

Ота кўз юмгач, Фотима Ниёзова эскилик сарқитига ботган эр қўлида зулмга мубтало бўлди. Унга остона хатлаб кўчага чиқиш ҳам ман қилинган эди. Ёш аёлнинг бундай тақдиридан уларнинг қўшниси рус оиласидаги икки қиз хабар топишди. Қизлар Фотиманинг тенгдошлари эди. Бир куни Фотима эрининг навбатдаги жанжали ва калтакларидан кейин ана шу оилага бошпана сўраб кирди. Аммо маҳалла оқсоқоллари тазйиқида яна ўз кулбасига қайтишга мажбур бўлди.

— Энди охирги марта огоҳлантиришим,— деди золим эр,— яна бир марта шу оила билан борди келди қилсанг жонингдан умидингни уз.

Фотима жонидан ҳам келажагидан ҳам умидини узишни истамасди. Лекин тўрт девор орасидаги мазмунсиз, совуқ ҳаётдан зерикарди. Шу орада Фотималар оиласи истиқомат қилаётган Шоббозга Жунаидхон босмачилари оқ гвардиячилар билан бирга бостириб кирди. Кўплар шафқатсиз қонхўрларнинг зулмидан қутилиш учун Тўрткўлга кўчишга мажбур бўлдилар. Шулар орасида Фотима Ниёзовалар оиласи ҳам бор эди.

Босмачилар Тўрткўлга ҳам етиб келдилар. Лекин Шайдаков бошчилигидаги Қизил Армия отряди уларни тор-мор этди. Халқ ўз халоскорлари билан учрашув митингига тўпланди. Шунда армия командирларидан бири жуда чиройли нутқ сўзлади. У энди янги ҳаёт бошланганлигини, ўқиш, меҳнат қилиш, эркин яшаш учун катта йўл очилганлигини таъкидлади. Бу нотиқ отряднинг сиёсий раҳбари Олимхон эди. Йиғилиш тугагач Фотима командир билан учрашиб, ўқиш ниятида эканлигини билдирди. Командир бу жазмкор ёш аёл кўзларида фақат унинг келажагини эмас, ўзининг ҳам ёрқин тақдирини кўра олди. Шундан бошлаб Фотима ҳаётида янги давр бошланди. Олимхон умр йўлдошининг қалбида завқли яшаш ҳиссиётини шакллантира олди. Унинг оддий, оқила аёлгина бўлиб қолмай, актив жамоатчи, ташкилотчи бўлиб етишишига кўп хизматини сингдирди.

Фотима 1920 йилда Бухорода ҳам Октябрь қуёши нур сочгач Олимхон билан бирга Тошкентга келди ва «Зебиниссо» номидаги хотин-қизлар мактабига жойлашди. Мактабда у Ойдин Собирова, Хосият Тиллахонова, Робия Носирова, Тожихон Рустамовалар билан танишди. Бу танишув ёш Фотиманинг дунёқарашини ўзгартирди.

— Мен учун асосий умр шу мактабда ўқиган йилларимдан бошланади,— деб хотирлайди Ф. Ниёзова, чунки саводим чиққан ҳаёт курашлардан иборат эканлигини равшанроқ акс эта бошладим.

Пойтахтдаги икки йиллик ўқишдан сўнг Фотима яна Бухорога қайтди ва хотин-қизлар клуби қошида ташкил этилган олти ойлик ўқитувчилар тайёрлаш курсида таълим олди. Сўнгра у хотин-қизлар мактабига директор этиб тайинланди.

Ҳали бу мактабнинг ўзи йўқ эди. Унга бино топиш, ўқувчиларни жалб этиш ва уларни ўқув қуроллари билан таъминлаш Фотима зиммасига юкланди.

Дунёда яхши одамлар кўп. Ўша даврдаги қийинчиликларга қарамай Фотима билан курсни бирга тугатган аёл — Муслима Афзалова уйидан бир хонани мактаб учун ажратди. Дастлаб иккита синф ташкил этилди. Кундузи етти ёшдан ўн икки ёшгача бўлган болалар бу ерда таълим олишса, кечқурунлари катта ёшдаги аёлларнинг саводи чиқарилар эди.

Мактабда иш силлиқ бормас эди. Ҳали шўролар ҳукуматининг мазмунига етмаган унсурлар кўп қаршилик кўрсатар, ўлим хавфини солар эдилар. Фотима ўзи танлаган йўлдан дадил борди. У ўта ҳаракатчанлиги, одамлар юрагига йўл топа билиши, тадбиркорлиги билан ажралиб турарди. Шунинг учун ҳам партия ва ҳукуматимиз энг масъулиятли вазифаларни ишониб топширарди. У округ маориф ходимлари союзи Президиумининг аъзоси сифатида хотин-қизлар орасида актив иш олиб борди. Кейинчалик Бутуниттифоқ касаба союзларининг VII съездига делегат бўлиб қатнашди.

Ватанимиз пойтахтида Владимир Ильичнинг сафдоши Надежда Крупская билан учрашув унга куч, ижодий баркамоллик бахш этди. У республикамизда тўқимачилик саноатининг турли тармоқлари вужудга кела бошлаган 30-йилларнинг бошида Ўзбекистон тўқимачилар союзи марказий правлениесининг раислигига тайинланди, ва республика касаба союзи президиумининг аъзолигига сайланди.

Орадан бир йил ўтгач Москвадаги Шарқ халқлари Коммунистик университетини тамомлаб келгач, хўжалик, партия ва совет ишларида самарали ишлади. Ўзбекистон ССР ер ишлари комиссарлигида хизмат қилди. Сўнгра Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида ташкилот бўлимининг ўринбосари ва хотин-қизлар секторининг бошлиғи вазифаларида фаолият кўрсатди.

Юқори аппаратлардаги иш тажрибаси Фотима Ниёзовага асқотди. У уруш бошланганда эвакуация қилинган болаларни жойлаштириш комитетида раислик қилар эди. Ўша суронли даврда бу вазифа алоҳида масъулият талаб этарди. Ўғил-қизлари жангга кетган оилаларнинг турмуши, кексалар ҳаёти, болалар келажаги ҳақида ўйлаш, саноат корхоналарининг тинимсиз ишлашини таъминлаш, уруш бораётган жойлардан Тошкентга келган болаларни жойлаштириш мустаҳкам ирода, битмас-туганмас ғайрат талаб этарди. Фотимахон ана шу ишларнинг ҳаммасига улгурди. Мана ўша йиллар хотирасидан далолат: «Фотимахон болаларимга кўрсатган ёрдамингиз учун кўпдан-кўп ташаккуримни билдираман... Сизнинг бу ёрдамингиз немис босқинчиларига қарши курашда менинг руҳимни кўтаради. Жанговар салом ила Алиев».

Миннатдорчилик руҳига тўлиб ёзилган бундай мактубларни Ф. Ниёзова архивидан кўплаб топиш мумкин.

Ўзбек аёлининг бурчга садоқати, коммунистик ишга бўлган чин эътиқоди айниқса уруш йилларида намоён бўлди. У 1942 йилнинг октябрида Тошкентдан Сталинград жангчиларига 41 та вагонда озиқ-овқат маҳсулотлари етказиб бериш мажбуриятини олган делегацияга бошчилик қилди. Делегация сафида ишчилар,— зиёлилар, партия ва совет ходимлари бор эди. 1942 йилнинг Октябрида Фотима бошлиқ делегация Тошкент вокзалидан Сталинград томон жўнади. У 18 кунда Саратов орқали Лениниск станциясига етиб борди. Жангчиларга ўзбек халқининг совғалари билан биргаликда салом хати ҳам топширилди. Бу ерда делегация аъзолари Ватан ҳимоячиларига фронт орқасида бораётган жўшқин меҳнат фаолияти ҳақида гапириб бердилар. Делегация Тошкентга қайтиб, келгач, Ф. Ниёзова ҳарбий хизматчилар оиласи ўртасида ишлаш бўйича шаҳар партия комитетининг секретари қилиб сайланди. Фотима партиявий ишда ҳам ўзининг принципиаллиги, ишчанлиги, ҳозиржавоблиги билан ҳурмат қозонди. У салкам ярим асрдан буён коммунистик партия сафида туриб, халқимизга ҳалол хизмат кўрсатди.

Партия ва ҳукуматимиз ўз фарзандининг фидокорлигини муносиб тақдирлаган. У икки марта Меҳнат Қизил байроқ, бир марта Ҳурмат Белгиси орденлари ва кўп бора Ўзбекистон Коммунистик Партияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми томонидан Фахрий ёрлиқлар билан тақдирланган. У эндиликда республика аҳамиятига молик шахсий пенсионердир. Лекин кекса коммунистнинг қалби ҳамон партиявий ишга меҳр ва эътибор ҳисси билан жўшмоқда. У 1958 йилдан буён Тошкент область партия комитети ҳузуридаги партком иссиянинг штатсиз аъзоси сифатида самарали фаолият кўрсатаётир.

Фотима Ниёзова ҳали тетик ва қувноқ. Фақат унинг чеҳрасидаги йиллар таржимаи ҳоли билан яралган изларгина опанинг табаррук ёшидан далолат беради. У шу кунларда ўз бахтининг камолотига яна бир бор гувоҳ бўлди. Аёл бу бахтни Совет Конституциясининг зарварақаларига битилган сатрларда, шонли Октябрь туфайли авж олган бунёдкорлик ишларида кўрмоқда. Сермазмун ўтаётган ҳар тонг уни ана шу бахт нашидасидан баҳраманд этади, у ҳам тонгни «Ассалом бахт» дея қарши олади.

Сандвали ҲАСАНОВ,
Ҳамиджон ТУРДИЕВ.

ХАЛҚАРО ҲАЁТ

ВОҚЕАЛАР, ФАКТЛАР, ЯНГИЛИКЛАР

ЖАҲОН ГАЗЕТАЛАРИ САҲИФАЛАРИДА

Қардош социалистик мамлакатларнинг матбуоти СССРнинг янги Конституциясига юксак баҳо берилган материалларни босиб чиқаришни давом эттирмоқда. «Совет Иттифоқи Октябрь революциясининг биринчи кунларидан бошлаб ижтимоий тараққиётнинг янги йўлларини очиб бермоқда, — деб уқтириб ўтади Польшанинг «Трибуна люду» газетаси. Совет Конституцияси ривожланган социализм ва коммунизм қурилиши йўлида раҳнамодир ва унинг жуда катта халқаро аҳамияти ҳам шундан иборатдир». Болгариядаги «Труд» газетасининг таъкидлаб ўтишича, «Етук социализм ғалабаларини шу қадар кенг кўламда тасдиқлаган ва жаҳон халқлари учун коммунизм йўлида машъал бўлиб хизмат қиладиган СССР Конституциясидан бошқа бирон бир ҳужжат йўқ».

Англия газеталари буюк Британия ташқи ишлар ва ҳамдўстлик ишлари министри Д. Оуэннинг СССРга қилган расмий визити якунларини қизғин шарҳламоқдалар. Лондонда чиқадиган газеталар Д. Оуэннинг КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев билан бўлган учрашув ва суҳбат менда катта таассурот қолдирди, бу суҳбат совет Иттифоқининг Буюк Британия билан самарали муносабатларни ривожлантиришга тайёр эканлигини намойиш қилди, деган сўзларини таъкидлаб ўтмоқдалар.

«Вашингтон пост» газетаси Совет — Америка муносабатларига бағишланган мақоласида Москва билан Вашингтоннинг нуқтаи назарларини бир-бирига янада яқинлаштириш имкониятлари мавжуд эканлиги уқтириб ўтади. «Нью-Йорк таймс» ва Американинг бошқа газеталари яқин шарқ проблемасига бағишланган шарҳларида Исроил яқин шарқдаги можарони ҳал этиш йўлидаги асосий тўсиқ эканлигини эътироф қилмоқдалар.

Японияниниг «Майнити» газетаси Япония жиддий энергетика проблемаларига дуч келаётганлиги ҳақида ёзади. Газета «энергетика камчилиги йил сайин тобора кескин тус олмоқда», деб эътироф этади.

Ҳосил учун кураш социалистик мамлакатлар газеталарида асосий мавзулардан биридир. Чехословакиянинг «Руде право» газетаси ўзининг бош мақоласида йиғим-терим кампанияси бугун мамлакатда бинормал бораётганлигини хабар беради.

(ТАСС, 13 октябрь).

АҚШ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ АЙТГАНЛАРИ

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Президент Ж. Картер журналистлар билан суҳбатда бундай деди: стратегик ҳужум қуролларини чеклаш тўғрисида Совет Иттифоқи билан ўтказилган музокараларда «анчагина силжиш»га эришилди ва томонлар ўртасида «ҳал этиб бўлмайдиган ихтилофлар» борлигини кўрсатувчи ҳеч қандай далиллар йўқ. «Гарчи келгусида қандай силжишга эришажагимизни билмасак ҳам, аммо музокараларнинг натижалари ҳозирча бизга далда бермоқда»,— деди у.

МАСЛАҲАТЛАШУВЛАР БОШЛАНДИ

ИСЛОМОБОД. (ТАСС). Покистон ҳарбий маъмуриятининг бошлиғи генерал Зиёвул-Ҳақ сиёсий партияларнинг вакиллари билан учрашувлар ўтказа бошлади. Ҳарбий маъмурият 18 октябрга тайинланган ялпи сайловни номаълум муддатга кечиктирган пайтда, яъни октябрь ойларининг бошларидаёқ ана шундай учрашувлар ўтказишга қарор қилинган эди.

Генерал ҳозиргача мусулмонлар уюшмаси ва халқ демократик партияси вакиллари билан фикрлашди. Бугун у Покистон миллий уюшмаси делегациясини ўз қароргоҳида қабул қилди. Покистон халқ уюшмасининг раҳбарлари мамлакатдаги вазиятни тезроқ ялпи сайлов ўтказиш йўли билангина нормаллаштириш мумкинлигини Зиёвул-Ҳақга айтдилар. Улар собиқ ҳукмрон Покистон халқ партиясининг қамоққа олинган раҳбарлари устидан ўтказилаётган суд мажлислари сайловни кечиктириш ва мамлакатдаги сиёсий фаолиятни чеклаб қўйиш учун асос бўлиб хизмат қила олмайди, деган фикрни билдирдилар.

Зиёул-Ҳақнинг Покистон халқ партияси делегацияси билан учрашуви ўтказилмади. Бу партиянинг раҳбарлари ҳарбий маъмуриятга хат йўллаб, партиянинг раиси ва собиқ бош министр З. А. Бхуттонинг ҳибсдан чиқарилишини талаб қилдилар. Акс ҳолда улар музокаралардан бош тортишларини айтдилар.

Ҳарбий маъмурларнинг халқ митинглари, йиғилишлар ва намойишларни таъқиқлаш тўғрисидаги фармонини бузганлиги учун Панжобда Покистон халқ партиясининг 19 аъзоси қамоққа олинганлиги бугун эълон қилинди.

ИСТИҚБОЛСИЗ СИЁСАТ

КАРАКАС. (ТАСС). Венесуэла Коммунистик Партиясининг бош секретари Хесус Фариа «Трибуна популар» газетаси саҳифаларида бундай деб ёзади: Пекин раҳбарларининг Совет Иттифоқига ва бошқа социалистик мамлакатларга нафрат, Куба, Чили, Ангола ва бошқа мамлакатларнинг эркесевар халқларига қарши душманлик хуруржлари билан тўлиб тошган сиёсати мағлулиятга маҳкум этилган.

Маочилар социалистик мамлакатлар билан муносабатларни нормаллаштиришдан бош тортиб ва интернационалистик сиёсат ўтказаётган кўпгина Компартияларга ҳужум қилиб, айни вақтда капиталистик мамлакатлардаги ўта реакцион кучлар билан алоқа боғлаб турибдилар, Пиночетнинг фашист хунтасини, Африкадаги ирқчилар ва мустамлакачиларни ошкора қўллаб-қувватламоқдалар. Булар араб халқлари билан уларнинг миллий озодлик учун курашдаги содиқ иттифоқчилари бўлган социалистик мамлакатлар ўртасидаги дўстликка нифоқ солишга уринмоқдалар.

Пекиндаги ҳокимият янги раҳбарлар қўлига ўтганлиги унинг сиёсий йўлидаги марксизмга зид моҳиятни мутлақо ўзгартирмади. Биз халқаро коммунистик ҳаракатга қарши янги, янада қутуриб қилинаётган ҳужумга дуч келаётганимизни Пекиндан олинган сўнгги хабарлар кўрсатиб турибди.

Ҳозирги вақтда, деб ёзади мақола автори, Пекинда мамлакат экономикаси атиги тўрт кишининг айби билан тубанликка тушиб қолди, омма билан алоқа узилди, катта-катта сиёсий хатолар қилинди, деб кўрсатишга уринмоқдалар. Аслида эса ҳокимиятнинг олий бўғинларида тўнтариш содир бўлди. «Тўртлар группаси» тор-мор этилганлиги бундан буён Хитойда зиддиятларга ва тўқнашувларга барҳам берилди, деган маънони асло билдирмайди, деди Х. Фариа.

Бўстонлиқ районидаги «Қозоғистон ССР 30 йиллиги» колхози далаларида кузги бошоқли дон экиш қизғин тус олмоқда. Ҳар бир трактор ёрдамида кунига 15 гектар майдонга уруғ ташаляпти. Суратларда: далаларда кузги буғдой экиш пайти; илғор механизатор Рихсибой Исмоилов (чапдан ўнгга) Иноғом Ҳайдаров ва дончилик бригадаси бошлиғи Нортожи Эгашевлар.

И. Портнов фотолари.

ЖУН ҚИРҚИШ ҚИЗҒИН

ЖАМБУЛ номли қўйчилик совхозининг чўпонлари айни кунларда жун қирқимини қизғин давом эттирмоқдалар. Ҳозиргача 40 мингга яқин қўй-қўзидан жун қирқиб олинди. Дастлабки ҳисоб-китобларга қараганда, ҳар бир қўйдан қирқиб олинаётган жун миқдори 2,5 килограммга тўғри келмоқда.

Совхоз чорвадорлари Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги шарафига катта мажбурият қабул қилишган. Улар бу йил давлатга 95 тонна сифатли саноат хомашёси етказиб бериш учун курашяптилар. Бу мажбуриятни бажариш учун хўжалик отарларида 60 та қирқиш аппарати ишлатилмоқда. Жун қирқиш мавсуми Тошкентбой Олтеев, Қулбек Сағинбоев бошлиқ бўлимларда, айниқса, уюшқоқлик билан олиб борилаяпти.

Жун қирқувчилар ўртасида уюштирилган социалистик мусобақада А. Есинханов, Ш. Қўнғирбоев, А. Есиркепов, М. Қўзибоев, П. Мусиров, А. Ибрагимов кабилар пешқадамлик қилишаяпти. Улар ҳар куни 80—100 бош қўйнинг жунини олишга муваффақ бўлишяпти. Совхоз чорвадорлари зиммадаги юксак мажбуриятни бажариш йўлида бутун куч ва имкониятлардан самарали фойдаланмоқдалар.

Х. ХУДОЙҚУЛОВ,
Х, СУЛАЙМОНОВ.
Чиноз райони.

МАРРА 83 ЦЕНТНЕР

УРТА ЧИРЧИҚ районидаги «Северний маяк» колхозининг Ленин ва Октябрь революцияси орденлари кавалери Раиса Тигай бошчилик қилаётган бригадаси аъзолари ўрим-йиғимни қизғин давом эттиришяпти. Бригаданинг Пётр Дя, Леонид Ли, Василий Ким етакчилик қилаётган звеноларда дала ишлари уюшқоқлик билан олиб борилаяпти. Механизаторлар Абдуқосим Мархабоев, Мўмин Эрматовлар «Колос» комбайнини юқори унум билан ишлатиб, кунига 20—24 тоннадан шоли янчишга эришмоқдалар.

— Юбилей йилида ҳар гектар майдондан 83 центнердан ҳосил олишга аҳд қилганмиз. Далаларда юксак мажбуриятимизга яраша ҳосил бор. Ҳозир ҳамма кучни етиштирилган ҳосилни нес-нобуд қилмай йиғиштириб олишга қаратганмиз,— дейди бригада бошлиғи Р. Тигай.

Г. ИСОҚОВА.

ФЕРМАЛАРДАН ДАРАКЛАР

ОРЖОНИКИДЗЕ. Боратгул Муслимова 18 бош сигирни меҳр билан парвариш қилиб, ҳар биридан кунига 11—13 килограммдан сут соғиб олишга эришяпти. Октябрь олди социалистик мусобақаси пешқадами Муслимова ҳар бир сигирдан 3500 килограммдан сут топширишга ҳаракат қиляпти.

«Октябрь» колхозида бундай илғорлар кўп. Улар чорва озуқасини яхшилаб, сут булоғини кўпайтиришга ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшмоқдалар.

С. МИРЗААЛИЕВ.

●

ТОШКЕНТ РАЙОНИ. Ҳафиз Азизов генерал Собир Раҳимов номли колхозда бирнеча йилдан бери ем-хашак тайёрлаш бригадасига раҳбарлик қилмоқда. Унинг ташкилотчилиги туфайли планлар доимо ортиғи билан бажарилмоқда. Бригада аъзоларининг шу кунлардаги ишлари ҳам диққатга сазовардир. Улар техникадан моҳирлик билан фойдаланиб, дағал хашакни кўпайтириш юзасидан барча чора ва тадбирларни амалга оширдилар. Ҳозирнинг ўзидаёқ бир ярим йилга етадиган озуқа тайёрлаб қўйилди.

Т. УЗГЕНОВ.

●

ОҲАНГАРОН. «Оҳангарон» совхози илғор сут соғувчи Робия Анорбоева ўзига бириктилган сигирлардан шу кунгача 2600 килограммдан сут соғиб топширди.

Совхознинг Саодат Анорқулова, Турсуной Қодирова, Ўғилой Қодирова сингари сут соғувчилари ҳам Улуғ Октябрь байрамини меҳнат ғалабалари билан нишонлашга ҳаракат қилишяпти.

О. ХУШНАЗАРОВ,
Ф. ПАРДАЕВ,
Н. АБДУРАСУЛОВ.

●

ОҚҚЎРҒОН. «Партия XXII съезди» колхози чорвадорлари кунига 4500—4700 килограммдан серқаймоқ сут соғиб олишмоқда. Бу пландагига нисбатан анча кўп.

Вотинцев номли, Навоий номли ва бошқа колхозларнинг сут-товар фермаларида ҳам иш қизғин.

* * *

Шунингдек, қишлоқ мухбирларидан **Т. Асроркулов, О. Усмонов, Т. Жўраев, Н. Абдурасулов** ва бошқа ўртоқларнинг колхоз, совхозлардан ёзиб юборган хатларида ҳам илғор чорвадорларнинг ишлари, қишловга тайёргарлик қандай бораётганлиги ҳақида ҳикоя қилинади.

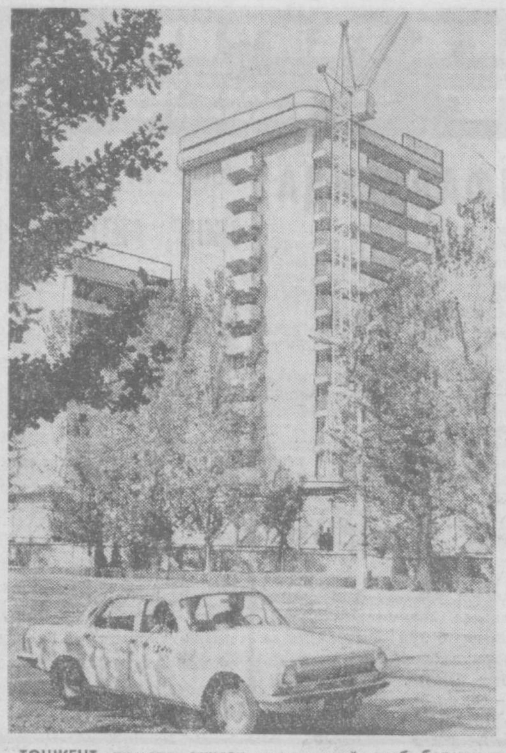

ТОШКЕНТ жамоли кундан-кунга чирой очиб бормоқда. Пойтахтимизда барпо этилаётган ҳашаматли иморатлар шаҳар кўркига-кўрк қўшмоқда. Суратда: Ленин проспектида қад кўтарган 12 қаватли янги турар-жой биноси.

М. Нуриддинов фотоси.

Тирик ҳужайрани чуқур ўрганиш йўлида

Тошкентда «ўсимликларда нуклеин кислоталар ва биосинтез оқсилнинг структураси ҳамда функциялари» мавзуида Бутуниттифоқ симпозиуми бўлиб ўтди. Симпозиумни СССР Фанлар академияси молекуляр биологияси проблемалари илмий кенгаши билан Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ўтказди.

Бу — ана шундай проблемалар устида иш олиб бораётган мамлакат олимларининг иккинчи симпозиумидир. Учрашув қатнашчилари бир қанча иттифоқдош республикалар тадқиқотчиларининг докладлари ва илмий ахборотларини тинглаб, муҳокама қилдилар, тўпланган тажрибалари ва ўтказган изланишларининг натижалари билан ўртоқлашдилар, тадқиқотларни янада чуқурлаштириш, уларнинг сифати ва самарадорлигини ошириш йўлларини белгиладилар.

(ЎзТАГ).

БУТУНИТТИФОҚ ТРАНСПОРТ ҲАРАКАТ ХАВФСИЗЛИГИ ОЙЛИГИ ДАВОМ ЭТМОҚДА

ГУВОҲНОМАСИЗ, ТЕЗЛИКНИ ОШИРИБ

«ЙУЛОВЧИ» операцияси ойлиги тугаши билан транспорт ҳаракат хавфсизлиги ойлиги бошланди. Иттифоқ миқёсида ўтаётган бу ойликка республикамиз қатори пойтахт области давлат автоинспекцияси ходимлари ҳам катта тайёргарлик билан киришдилар. Улар кенг жамоатчилик ёрдамига таянган ҳолда йирик автохўжаликларда, колхоз ва совхозларда, аҳоли ўртасида суҳбатлар ўтказдилар, йўл ҳаракати қоидаларини бузиш кўнгилсиз воқеаларга сабабчи бўлиши ҳақида конкрет мисолларда гапириб бердилар.

Бу борада Олмалиқ шаҳар давлат автоинспекцияси ходимлари ҳам ибратли ишларни амалга оширмоқдалар. Навбатдаги кўрикда ҳам имкони борича кўча тасодифларига йўл қўймаслик чора-тадбирларини кўрмоқдалар.

— Кўча ҳаракати қоидаларини бузувчилар кундан кунга камайиб бораётганлиги кишини хурсанд этади, — дейди давлат автоинспекцияси катта инспектори, милиция лейтенанти Собир Сапаров, — агар транспорт ҳаракати тобора ортиб бораётганлигини назарга оладиган бўлсак биз эришаётган ютуқлар қувонарлидир.

Лекин шундай бўлсада ҳайдовчилик гувоҳномасига эга бўлмай туриб рулга ўтирувчилар ёки маст ҳолда машинани ҳайдаб, тезликни оширувчилар онда-сонда бўлсада учраб туради. Бундай тартиббузарларнинг ҳаракатлари кўпинча аянчли тугайди.

Қалмоққир кони экскаватор машинисти ёрдамчиси Сергей Шабалин ҳайдовчилик гувоҳномаси бўлмагани ҳолда шахсий «Восход-2» мотоциклида шаҳар кезган. Тезликни ҳам оширган. Натижаси нима бўларди дейсиз? Чорраҳада бурилаётиб мувозанатни сақлаб қололмай йўловчилардан беш кишини жароҳатлаган.

Павел Головкин шоферлик гувоҳномасига имтиҳонни аъло баҳога топширган. Кўча ҳаракати қоидаларини беш қўлдай билади. Билади-ю, амал қилмайди. Агар амал қилганида ўзининг 90—03 ТШЛ шахсий машинасида Фурқат кўчасидан кетатуриб туғуруқхона қаршисида автобус кутиб турган кишиларга қараб бурмаган бўларди. Натижада уч киши қаттиқ жароҳатланди, шофер гувоҳномасидан маълум муддатга маҳрум бўлди, бунинг устига қилмишига жавоб ҳам беради.

О. Посохов билан У. Юсуповалар бир умрга Олтмишвой Мўминовни кечиришмаса керак. Бу икки балоғатга етмаган болалар Оҳангарон районидаги Ворошилов номли совхоз шофери айби билан ногирон бўлиб қолишди. О. Мўминов 14—79 ТШН УАЗ-452 маркали машинаси билан йўл четида турган уч ёш гўдакни уриб кетди.

Кўча ҳаракати қоидалари ҳамма учун қонун. Шоферлар ҳам, йўловчилар ҳам бунга амал қилишса кўнгилсиз ҳодисалар рўй бермайди.

Ш. УМУРЗОҚОВ.

Реклама ва эълонлар

КИНОФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОНТОРАСИ

УЛУҒ ОКТЯБРЬ СОЦИАЛИСТИК РЕВОЛЮЦИЯСИНИНГ 60 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНГАН

«ОЗОДЛИК СОЛДАТЛАРИ»

(4 фильмдан иборат)

КИНОЭПОПЕЯСИНИ

17 ОКТЯБРДА ОБЛАСТЬ ШАҲАРЛАРИ ВА РАЙОН МАРКАЗЛАРИДАГИ КИНОТЕАТРЛАР ЭКРАНЛАРИГА ЧИҚАРАДИ

Постановкачи режиссёр — Юрий ОЗЕРОВ.

Сценарий муаллифлари — ЮРИЙ ОЗЕРОВ, ОСКАР КУРГАНОВ.

«МОСФИЛЬМ» КИНОСТУДИЯСИ МАҲСУЛОТИ.

ФИЛЬМ ВОҚЕАЛАРИ 1943—1944 ЙИЛЛИРИДА, ВЕНГРИЯ, ЧЕХОСЛОВАКИЯ, БОЛГАРИЯ ХАЛҚЛАРИНИНГ ОЗОДЛИК УЧУН КУРАШИ ЭНГ ЧЎҚҚИГА ЧИҚҚАН ДАВРДА СОДИР БЎЛАДИ.

Бу мамлакатларда яширин ҳаракат ташкилотларининг кураши, немис фашистларининг босиб олган биринчи кунидан бошланади.

Коммунистлар бошчилигида бу кураш авж олиб, ўз сафларига кенг кўламда аҳолини жалб қилди ва озодликни яқинлаштирди.

ТОМОШАБИНЛАР ФИЛЬМДА ФАШИЗМНИ ТОР-МОР КЕЛТИРИШДА КАТТА РОЛЬ ЎЙНАГАН ХАЛҚАРО КОММУНИСТИК ҲАРАКАТНИНГ МАШҲУР АРБОБЛАРИНИ КЎРАДИЛАР.

ФИЛЬМДА СОЦИАЛИСТИК МАМЛАКАТЛАРНИНГ АРТИСТЛАРИ ҲАМ ИШТИРОҚ ЭТАДИЛАР.

БИЗГА ЁЗАДИЛАР

ВЕТЕРАНЛАР — ЮБИЛЕЙГА

Тошкент районининг барча меҳнаткашлари сингари уруш ва меҳнат ветеранлари ҳам Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллигига қизғин тайёргарлик кўрмоқдалар. Яқинда район хўжаликлари ва қишлоқ Советларида ветеранларнинг октябролди йиғилишлари бўлиб ўтди.

Йиғилишларда уруш ва меҳнат ветеранлари советига кўмаклашувчи группалар сайланди. Бу группалар юбилейни муносиб кутиб олиш, меҳнаткашлар ўртасида СССР янги Конституциясини кенг пропаганда қилиш борасидаги ишларда ветеранларга ёрдам берадилар.

Район ветеранлари айни кунларда совет халқининг шонли жанговар ва меҳнат анъаналарини пропаганда қилишни активлаштириб юбордилар. Улар Ҳасанбой, Киров, Гулистон ва бошқа қишлоқ Советларида, колхоз ва совхозларда бўлиб, ёшларни ҳарбий-ватанпарварлик руҳида, партия ва Ватанга содиқ қилиб тарбиялашда иштирок этмоқдалар.

М. АБДУЛЛАЕВ,
уруш ва меҳнат ветерани.

ДЎСТЛИК КЕЧАСИ

Ф. Энгельс номли Тошкент Давлат чет тиллар педагогика институти коллективи қардош социалистик мамлакатлар билан дўстлик алоқаларини мустаҳкамлашда актив қатнашмоқда. Бу ерда ўтказиладиган дўстлик кечалари ана шу муҳим ишга бағишланган тадбирлардан ҳисобланади.

Яқинда институтда Германия Демократик Республикаси ташкил этилганлигининг 28 йиллигига бағишланган йиғилиш бўлиб ўтди. Дўстлик кечасида қардош немис халқининг социализм йўлида эришаётган катта ютуқлари ҳақида муфассал ҳикоя қилинди. Кечада туристик йўлланма билан ГДРга бориб келган Л. Ризаева, М. Ғозиева ва М. Дадахўжаевлар ўз таассуротларини гапириб бердилар. Сўнгра студентларнинг бадиий ҳаваскорлик коллективи ижросида дўстлик тароналари янграли.

С. ИСМОИЛОВ.

ОБОД КЎЧАЛАР

Шу кунларда пойтахтнинг Киров районида ободонлаштириш ишлари авж олдириб юборилган. Райондаги Энгельс, Жаҳон Обидова кўчаларининг икки тарафига 400 квадрат метр майдонда чим ётқизилди. Кўча билан тротуар оралиғи кўм-кўк майса билан безаниб, ўзгача манзара касб этди.

Ихтисослаштирилган 1-ремонт-қурилиш бошқармаси ходимлари кўчалардаги гул ва манзарали ўсимликларни тартибга келтирмоқдалар. Ободонлаштириш ишларида мактаб ўқувчилари ҳам актив иштирок этишяпти. Айниқса 70, 12, 88, 105-мактаб ўқувчилари кўчаларни кўкаламзорлаштириш, уларни тоза сақлашда ўрнак кўрсатмоқдалар. Шонли 60 йиллик юбилейгача район кўчалари янада обод ва кўркам тус олади.

С. СУЛТОНОВ.

АТОҚЛИ РАССОМ ВЛАДИМИР ҚАЙДАЛОВ 70 ЁШДА

ГРАФИКА УСТАСИ

ЎЗБЕК тасвирий санъатига 30-йиллардан бошлаб муҳим ҳисса қўшиб келаётган, айниқса, графика жанрининг равнақига салмоқли таъсир ўтказган рассомлардан бири Владимир Елпидифорович Қайдаловдир.

Владимир Қайдалов 1907 йил Барнаул шаҳрида дунёга келди. Мактабда ўқиб юрган кезларидаёқ тасвирий санъатга уйғонган қизиқиш, кейинчалик унинг ҳаёт йўлини белгилашида асосий роль ўйнади. У АХРР студиясида таълим олди. У ерда тасвирий санъат бўйича машғулотларни рус рассомларидан Е. М. Ченцов, ва В. А. Зверовлар олиб борди ва унинг мутахассислик маҳорати асосларини мустаҳкамлашига яқиндан ёрдам берди.

Ўқишни муваффақиятли тугатди. Бирмунча вақт Ленинграддаги сиёсий оқартиш йўли билан олиб бориладиган ишлар муассасасида плакатчи рассом бўлиб ишлади. 1932 йили Ўзбекистонга келди. Бу ерда у газета ва журналларда рассом сифатида ҳамкорлик қилади. Қайдалов ўзининг ижодий ишларида меҳнаткаш халқ оммасига яқин ва тез илғай оладиган янги услуб, янги тасвир воситаларини, янги қилқалам «тил»ини топишга уринди, тинмай ижодий изланди. Мана шу изланишлар самараси ўлароқ у санъатда реалистик йўлни танлади.

1932—1940 йилларда Қайдалов дастгоҳли графика услубларини ўзлаштиради ва ўймакор рассом сифатида ўзини кўрсатади. Литогравюраларда Йўлдош Охунбобоев, Ҳамза, Ғафур Ғулом, Садриддин Айний, Жамбул, Гамлет ролидаги Аброр Ҳидоятов ва бошқа давлат арбоблари, ёзувчилар, артистлар портретини чизиб, рассом уларда тасвирланган кишилар психологиясини очиб беришга уринади.

Худди шу даврда рассомни ажойиб бир олам ўз сеҳрига тортади. Бу ҳодиса унинг Ўзбекистон ва Тожикистон рассомлари билан биргаликда тоғлар бўйлаб саёҳатга чиққанидан кейин юз берди. Бу ажойиб олам табиат гўзаллиги ва янги турмуш қувончлари эди. Чунки у сайр давомида республиканинг иқтисодий ҳамда маданий равнақини, салоҳиятли индустриал қурилишларини ўз кўзи билан кўрди, жуда ҳам ранг-баранг таассуротлар бойлиги билан бевосита ошно бўлди. Бундан илҳомланган рассом «Тожикистон тоғлари бўйлаб» график туркумини, «Каттақўрғон сув омборида» ва «Социалистик Тошкент» литографик туркумларини яратди. Қилқалам соҳиби бу асарларида халқ оммасининг меҳнат ютуқларини тасвирлашга, янги турмуш бунёдкорлиги қувончларини кўрсатишга эришади.

Улуғ Ватан уруши йиллари мусаввир учун ғоявий кураш, ижодий камолот йиллари бўлди. У урушни ҳаракатдаги армияда ўтказди. 2-Узоқ Шарқ армияси составида Манчжурияга борди. У ерда минглаб совет жангчилари жасоратини, мардлик ва матонатини, уруш оловида кулга айланган рус ўрмонлари ҳамда табиат манзараларини рассом ўз кўзи билан кўрди, фашизмга нисбатан битмас-туганмас ғазаб алангаси билан ёнди.

Уруш таассуротлари уни Тошкентга қайтиб келгандан кейин ҳам жим туришга қўймади. Кучли хотиралар турткиси билан у «1941 йил октябрида», «Сахалин йўлларида», «Ғарбдан шамол» каби асарларини яратди. «Сахалин йўлларида» асари Қайдалов ижодидаги энг яхши асарлардан бири бўлиб, Ўзбекистон Санъат музейининг доимий намойиш этилувчи асарлари қаторидан ўрин олган. Уруш мавзуси билан бирга рассом «Ҳосил мўл бўлади», «Ҳурмат тахтаси олдида» каби полотноларини чизиб, уларда тинч қурилиш мавзусини кўтариб чиқди, дала меҳнаткашлари портретини рангларга кўчирди.

Қайдалов Алишер Навоий образини яратиш борасида кўп иш қилди. У 1940 йилданоқ бу ишга киришган эди. Узоқ изланишлар, тарих ва даврни ўрганиш натижасида Алишер Навоийнинг реалистик образини яратишга эришди. У яратган Навоий портрети иккинчи даражали Давлат мукофотига сазовор бўлди. 1947 йили чизган «Алишер Навоий» портрети Ўзбекистон ҳукумати томонидан репродукциялар учун намунавий нусха қилиб тасдиқланди. Шу портрет асосида маркалар чиқарилди. Бундан ташқари мусаввир Навоий асарларига ҳам расмлар чизди. Жумладан, «Хамса» достонига ишланган олти расм ҳар томонлама тўлақонли асарлардир.

Талай йиллардан буён Қайдалов В. И. Ленин образини график асарларда тасвирлашга чинакам ҳаракат қилиб келмоқда. Бу ижодий иш 1957 йил Совет давлатининг 40 йиллигига бағишлаб яратган «В. И. Ленин» график туркумидан бошланди. Қайдалов ҳозир ҳам Ленин ҳақида туркум график асарлар яратишни давом эттирмоқда.

Унинг китоб безаш ҳамда китобларга расм чизиш соҳасидаги ишлари айниқса мақтовга сазовор. Бундай ижодий ишлари орасида Алишер Навоийнинг «Хамса» китобига ишланган безак ва суратлар, қорақалпоқ халқ эпоси «Қирққиз» китобига ишланган безак ва суратлар алоҳида ажралиб туради. Ундаги расмлар асар мазмунини очиб берибгина қолмай, қаҳрамонлар руҳияти, уларнинг драматик ҳолатлари, мардонавор характерларини ҳам акс эттиради. Шунингдек М. Швердиннинг «Санджар непобедимый» («Санжар ботир»), Г. Прянцевнинг «Тайные тропы» («Сирли сўқмоқлар»), С. Бородиннинг «Звёзды над Самаркандом» («Самарқанд осмонида юлдузлар») ва бошқа ёзувчи ҳамда шоирларнинг китобига ишланган безак ва расмлар ҳам унинг бу соҳадаги ютуқлари ҳисобланади.

Қайдалов плакатчи-рассом сифатида ҳам машҳур. Унинг плакатлари мавзуининг актуаллиги, жанрнинг ўзига хос воситаларидан оқилона фойдаланганлиги, мазмуннинг ёрқин очиб берилганлиги билан кўзга яққол ташланиб туради.

Тинимсиз изланиш, доимий ижодий иш билан машғул бўлишдан ташқари у республика рассомлар коллективининг жамоатчилик ишларига ҳам актив қатнашиб келмоқда, ёшларга ёрдам бермоқда. Унинг раҳбарлиги остида бутун бир графикчи-мусаввирлар авлоди етишиб чиқди. Бугунги кунда у етиштирган авлод ўзбек графикаси соҳасида авангардлик ролини ўйнамоқда.

Ўзбекистон тасвирий санъатидаги катта хизматлари учун Қайдаловга Ўзбекистон ССР халқ рассоми деган юксак унвон берилди, икки марта «Ҳурмат белгиси» ордени билан тақдирланди.

Владимир Қайдалов туғилган куннинг 70 йиллиги муносабати билан яқинда Ўзбекистон рассомлар союзининг кўргазмалар залида унинг ижодига бағишланган кўргазма очилди. Кўргазмада рассомнинг кўп йиллик ижодий фаолиятининг турли даврларида яратилган ҳамда ранг-баранг жанрдаги асарлари қамраб олинган. Намойиш этилаётган асарлар рассом ижодий ҳаётини ойнадек акс эттириб турипти. Биз рассомга узоқ умр, сиҳат-саломатлик, катта ижодий муваффақиятлар тилаймиз.

Т. ОДИЛБЕКОВ,
санъатшунос.
Э. МУҲАМЕДОВ,
журналист.

Оққўрғон райони марказида катта профилакторий ишлаб турибди. Шу кунгача бу шифохонада 900 дан ортиқ колхозчи ва совхоз ишчиси даволаниб чиқди. Суратларда (пастда) шифохонанинг умумий кўриниши; Врач Э. Қаюмов беморни медицина кўригидан ўтказмоқда.

П. Эргашев фотолари.

Спорт

ҚОЯ ЗАБТКОРЛАРИ МУСОБАҚАСИ

Яқинда Ялтада қоя забткорлиги бўйича Совет Иттифоқи шахсий команда биринчилиги бўлди. Қоя забткорлиги спортнинг энг қизиқарли ва кўп меҳнат талаб қиладиган довюраклар туридир. Ана шу довюраклар баҳсида Ўзбекистон терма командаси ҳам иштирок этди.

Чирчиқлик «Меҳнат» жамияти вакили Флюда Жирнова кўпкураш мусобақасида муваффақиятли қатнашди. У мамлакатнинг энг кучли забткорлари орасида олтинчи ўринни эгаллади. Ф. Жирнова тошкентлик дугонаси спартакчи Таня Малишева билан кучлилар сафидан ўрин олди. Командамизнинг икки вакили мусобақанинг бу мураккаб турида тўртинчи ўринни эгалладилар. Умумкоманда ҳисобида эса республикамиз забткорлари саккизинчи ўринни олишди.

МАМЛАКАТ ЧЕМПИОНАТЛАРИДА

СУВ ПОЛОСИ. Озарбайжон пойтахтида ватерпол бўйича олий лига командалари ўртасида Совет Иттифоқи чемпионатининг якунловчи ўйинлари бўлиб ўтди. Бу учрашувларда ҳамшаҳарларимиз «Меҳнат» командаси спортчилари ҳам қатнашдилар. Чемпионат натижаларига кўра тошкентликлар 12 та команда ўртасида олтинчи ўринни олдилар. Бу «Меҳнат» командаси учун анча яхши натижадир.

ФУТБОЛ. Куни кеча биринчи лига коллективлари ўртасида навбатдаги тур ўйинлари бўлиб ўтганлиги, пахтакорчилар ҳамон карвонбошилик қилаётганликлари тўғрисида хабар берган эдик. Бугун эътиборингизга биринчи лига коллективларининг турнир жадвалини ҳавола қиламиз:

«Пахтакор»	34	51:23	47
«Спартак» (М)	33	71:41	45
«Динамо» (М)	33	41:22	42
«Памир»	34	50:31	42
«Таврия»	33	47:28	41
«Кузбасс»	33	45:33	39
«Терек»	33	54:40	38
«Шинник»	33	42:36	36
«Торпедо»	34	38:43	33
«Нистру»	33	36:42	33
«Динамо» (Л)	33	46:46	31
АСК (Р-Д)	33	31:37	30
«Уралмаш»	33	43:54	30
«Спартак» (О)	33	36:41	29
«Спартак» (И-Ф)	33	31:45	29
«Колхозчи»	34	38:55	29
«Металлург»	33	27:40	28
«Кривбасс»	33	39:52	24
«Рубин»	33	34:63	20
«Звезда»	33	25:53	18

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Телевидение

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ОРБИТА-3» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Янгиликлар. 9.10 — Гимнастика. 9.30 — «Қуёш теграсида». 10.00 — Ота-оналар, сизлар учун. 10.30 — «Тонгги почта». 11.00 — «Аэропорт—шаҳарнинг ҳаво дарвозаси». 11.30 — 1977 йил қўшиқлари. 12.00 — «Москвичка». 13.05— «Зумрад шаҳар сеҳргари» (мультфильм, 4—7 сериялар). 14.25 — «Здоровье». 15.25 — Танаффус. 15.35 — «Дўстларимиз чеҳраси». 16.15 — «Правда» газетасининг сиёсий шарҳловчиси Ю. А. Жуковнинг халқаро мавзулардаги суҳбати. 17.00 — Хоккей. «Динамо» (М) — «Спартак». Танаффусда — «Спортлото» ва янгиликлар. 19.15 — Ҳужжатли фильм. 19.50 — Кинопанорама. 21.20 — Танаффус. 21.30 — «Вақт». 22.00 — Спорт программаси. 1. Футбол. «Динамо» (К) — «Динамо» (М). 2. Бадиий гимнастика бўйича жаҳон чемпионати.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

10.10 — Янгиликлар. 10.20 — «Дойра рақсга чорлайди». 11.00 — «Чет эллик куёв». (спектакль). 13.00 — Спорт кўрсатуви. 13.30 — Ленин, Октябрь ва Ўзбекистон (репортаж). 14.00 — «Замандас». 18.00 — «Юлдузча». 18.25 — «Халқ жасорати саҳифалари». 18.45 — Ота-оналар университети. 19.15 — А. Навоий номли давлат академик катта опера ва балет театри ёш солистларининг концерти. 19.45 — Ахборот. 20.00 — Театр учрашувлари. 20.40 — Ахборот. 21.00 — Куйланг, ёш хонандалар. 21.30 — «Вақт» (Москва). 22.00 — Пахтазор — мардлар майдони. 22.20 — «Маҳаллада дув-дув гап». Кинокомедия.

ТОЖИКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

17.00 — Душанба кўрсатувлари.

16 октябрь

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ОРБИТА-3» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Янгиликлар. 9.10 — Зарядкага сафланинг. 9.30 — «Будильник». 10.00 — Мультфильм. 10.20 — Монументчи рассомлар ижоди. 10.45 — Ҳужжатли фильм. 11.00 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан. 12.00 — Мактаб ўқувчилари меҳнат бирлашмаларининг 1 Бутуниттифоқ слёти. 12.50 — Музикали киоск. 13.20 — Қишлоқ янгиликлари. 14.20 — «Жазирама ёз» (бадиий фильм, 2-серия). 15.25 — Танаффус. 15.35 — Бугун — озиқ-овқат саноати ходимлари куни. 15.50 — Хатларингиз асосида. Музикали программа. 16.30 — Халқаро панорама. 17.00 — Музикали абонемент. 17.30 — Ҳужжатли фильм. 18.00 — Киносаёҳатчилар клуби. 19.00 — Янгиликлар. 19.10 — Цирк майдонида. 19.35 — Тақдиримиздан фахрланамиз. 19.50 — Париж момоҳаво ибодатхонаси (бадиий фильм, I ва 2-сериялар). 21.50 — Танаффус. 22.00 — «Вақт». 22.30 — Спорт программаси. 1. Футбол. «Спартак» (М) — «Динамо» (Мн). 2. Бадиий гимнастика бўйича жаҳон чемпионати.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

10.10 — Янгиликлар. 10.20 — Куйланг, ёш хонандалар. 10.50 — Бепоён Ватаним менинг. 11.00 — Улуғ Октябрнинг 60 йиллигига. 12.00 — Пойтахтимиз меҳмонлари. 14.30 — Онамларнинг мактаби. 15.00 — Кўча ҳаракати ҳавфсизлиги учун. 15.40 — Реклама. 18.00 — Мультфильм. 18.10 — Болалар учун фильм-концерт. 18.35 — «Малишок». 19.05 — Бугун — озиқ-овқат саноати ходимлари куни. 19.40 — Ахборот. 19.55— «Шашмақом» (музикали фильм). 21.00 — Ахборот. 21.20 — Доира рақсга чорлайди. 22.00 — «Вақт» (Москва). 22.30 — Пахтакорлар учун музикали программа.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 15 Xда Аида, 16 Xда Севилья сартароши (12.00), Спартак (19.00).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 15 Xда Уйғонган умр, 16 Xда Оловни ташлама, Прометей (кундуз), Келинлар қўзғолони (кечқурун).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 15 Xда Хонума хоним, 16 X да Осмондаги дийдор.

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 15 Xда Ўн саккиз ёшлигим, 16 Xда Ишқ қурбонлари.

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Москва цирки артистларининг гастроллари. «СУВДА ЦИРК АТТРАКЦИОНИ (10, 12.30, 16, 19.30).

Кино

САНЪАТ САРОЙИ — Мистер Мак-Кинлининг қочиши (катта зал), Севишганлар ҳақида романс (кичик зал, кундуз ва кечқурун).

Сиёвуш ҳақида қисса — «ҚОЗОҒИСТОН» (13, 16, 17.20), «ВОСТОК» (10, 13.30, 17, 20.30), «МОСКВА» (10, 13.30, 17, 20,30), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (11, 14.30, 18, 21.15), «НУКУС» (11, 14, 17, 20.45), «ЧАЙКА», ҲАМЗА номли (кундуз ва кечқурун).

Балоғатга етмаган ёшлар — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Раққоса — Ғ. ҒУЛОМ номли (11, 14, 17, 20.00).

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА»). Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана и областного Совета народных депутатов.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, ГСП, Тошкент, ЛЕНИН проспекти, 41 ● ТЕЛЕФОНЛАР Коммутатор — 330249 дан 330258 гача. Эълонлар — 338142.

Р. 02627. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64584. Т. 1726.